

faunabeheereenheid
Gelderland

JAARRAPPORTAGE GROFWILD 2015-2016 **inclusief werkplannen 2016-2017**

tevens Nieuwsbrief nr. 42
van Vereniging Wildbeheer Veluwe

Ing. C.F. Schoon BSc
L.M. Schrauwen

Deventer, 30 juni 2016

INLEIDING.....	3
1 BEHEER EDELHERT.....	4
1.1 <i>Getalsmatig 2015 – 2016</i>	4
1.1.1 Toewijzing, afschot en realisatie percentage per WBE.....	4
1.1.2 Valwild edelherten.....	5
1.2 <i>De huidige stand van zaken</i>	6
1.2.1 Resultaten telling 2016.....	6
1.2.2 Ontwikkeling en trend edelhert Veluwe.....	6
1.2.3 Aantallen in relatie tot het faunabeheerplan.....	7
1.2.4 Overzichten.....	7
2 BEHEER WILD ZWIJN.....	14
2.1 <i>Getalsmatig 2015 – 2016</i>	14
2.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie per leefgebied.....	14
2.1.2 Afschot 0-standgebied seizoen 2015- 2016.....	15
2.1.3 Valwild wilde zwijnen.....	16
2.2 <i>De huidige stand van zaken</i>	17
2.2.1 Resultaten telling 2016.....	17
2.2.2 Ontwikkeling en trend wild zwijn Veluwe.....	17
2.2.3 Aantallen in relatie tot het faunabeheerplan.....	17
2.2.4 Overzichten.....	18
3 BEHEER DAMHERT.....	22
3.1 <i>Getalsmatig 2015 – 2016</i>	22
3.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie per leefgebied.....	22
3.1.2 Valwild damherten.....	22
3.2 <i>De huidige stand van zaken</i>	23
3.2.1 Resultaten telling 2016.....	23
3.2.2 Ontwikkeling en trend damhert Veluwe.....	23
3.2.3 Aantallen in relatie tot het faunabeheerplan.....	24
3.2.4 Overzichten.....	25
4 BEHEER REE.....	27
4.1 <i>Getalsmatig 2015 – 2016</i>	27
4.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie.....	27
4.1.2 Valwild reeën.....	29
4.2 <i>De huidige stand van zaken</i>	29
4.2.1 Resultaten telling 2016.....	29
4.2.2 Ontwikkeling en trend ree Gelderland.....	29
4.2.3 Aantallen en toelichting in relatie tot het faunabeheerplan.....	30
4.2.4 Overzichten.....	33
5 MOEFLON.....	37
5.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie per leefgebied.....	37
6 LIJST ZWEETHONDEN.....	38

Inleiding

Volgens artikel 69 van de Flora-en faunawet dient de FBE jaarlijks over het gebruik van ontheffingen te rapporteren.

Met deze jaarrapportage grofwild 2015-2016, tevens Nieuwsbrief nr. 42 van Vereniging Wildbeheer Veluwe, rapporteren wij over de wijze waarop van de ontheffing grofwild met zaaknummer 2014-003717 van 1 april 2015 tot 1 april 2016 gebruik is gemaakt. Onder deze ontheffing vallen de grote hoefdieren: wild zwijn, edelhert, damhert en ree.

Het vijfde grote hoefdier dat in de provincie Gelderland wordt beheerd is de moeflon. Volgens de voorschriften van de aanwijzing met zaaknummer 2014-003717 dienen wij tevens te rapporteren over de wijze waarop afgelopen seizoen van de aanwijzing gebruik is gemaakt.

Na een terugblik per diersoort, dienen wij tevens werkplannen op wildbeheereenheid (WBE)-niveau in om u te informeren over de wijze waarop komend seizoen van de ontheffing en de aanwijzing gebruik zal worden gemaakt. Het werkplan ree betreft een bijstelling van het voorlopige werkplan dat wij eerder dit voorjaar hebben ingediend.

Deze rapportage is in samenwerking met Vereniging Wildbeheer Veluwe (VWV) tot stand gekomen; het rapport fungeert eveneens als nieuwsbrief voor haar leden. De financiële stroom loopt via VWV naar Natuurlijk Fauna-Advies!, die de taak uitvoert. De wildmerkenregeling is idem als vorig jaar: €5,- voor de wildsoorten edelherten, damherten, wilde zwijnen en moeflons.

De huidige rapportage is anders dan u gewend bent. In overleg met VWV is besloten tot een beknopte en leesbare versie, die overigens nog steeds voldoet aan de eisen die de ontheffing stelt. Anders dan voorheen is het werkplan wilde zwijnen in de rapportage opgenomen. Daarnaast wordt informatie gegeven over de aanrijdingen met grofwild en de zweethondenlijst.

De jaarrapportage komt ieder jaar onder zeer grote tijdsdruk tot stand, enerzijds doordat de tellingen in mei-juni worden uitgevoerd en de diverse gremia de rapportage dienen vast te stellen en anderzijds door de verplichting Gedeputeerde Staten vóór 1 juli, start afschotseizoen wilde zwijnen, te moeten informeren. De FBE is voornemens een verzoek te doen om in de toekomst te gaan indienen conform de werkwijze werkplan reeën indienen, zodat de werkdruk af zal nemen en een meer uitgewerkte jaarrapportage kan worden ingediend. Een jaarrapportage die niet alleen voldoet aan de verplichtingen, maar ook als naslagwerk voor beheerders en uitvoerders kan dienen.

Zonder de coördinerende rol van de wildbeheereenheden (WBE) en de vrijwillige inzet en deskundigheid van de vele jacht(akte)houders is uitvoering geven aan het Faunabeheerplan grofwild 2014-2019 onmogelijk. Hun bereidwilligheid de dieren te tellen en het afschot in het digitale faunaregistratiesysteem (FRS) te registeren, geeft de FBE de nodige gegevens om de populaties te kunnen beheren en schade te kunnen bestrijden.

1 Beheer edelhert

1.1 Getalsmatig 2015 – 2016

1.1.1 Toewijzing, afschot en realisatie percentage per WBE

Voor het gehele leefgebied voor de edelherten, de Veluwe, is totaal een afschot toegewezen van 1.354 stuks edelherten; hiervan zijn er 1.032 stuks ook daadwerkelijk geschoten. Dit betekent dat Veluwebreed 76% van het toegewezen afschot is gerealiseerd. Het hoogste percentage is behaald bij de herten (88%) en het laagste percentage is behaald bij de vrouwelijke dieren (smaldieren en hinds: 70%). Op WBE-niveau zijn er verschillen te zien: zie onderstaand overzicht.

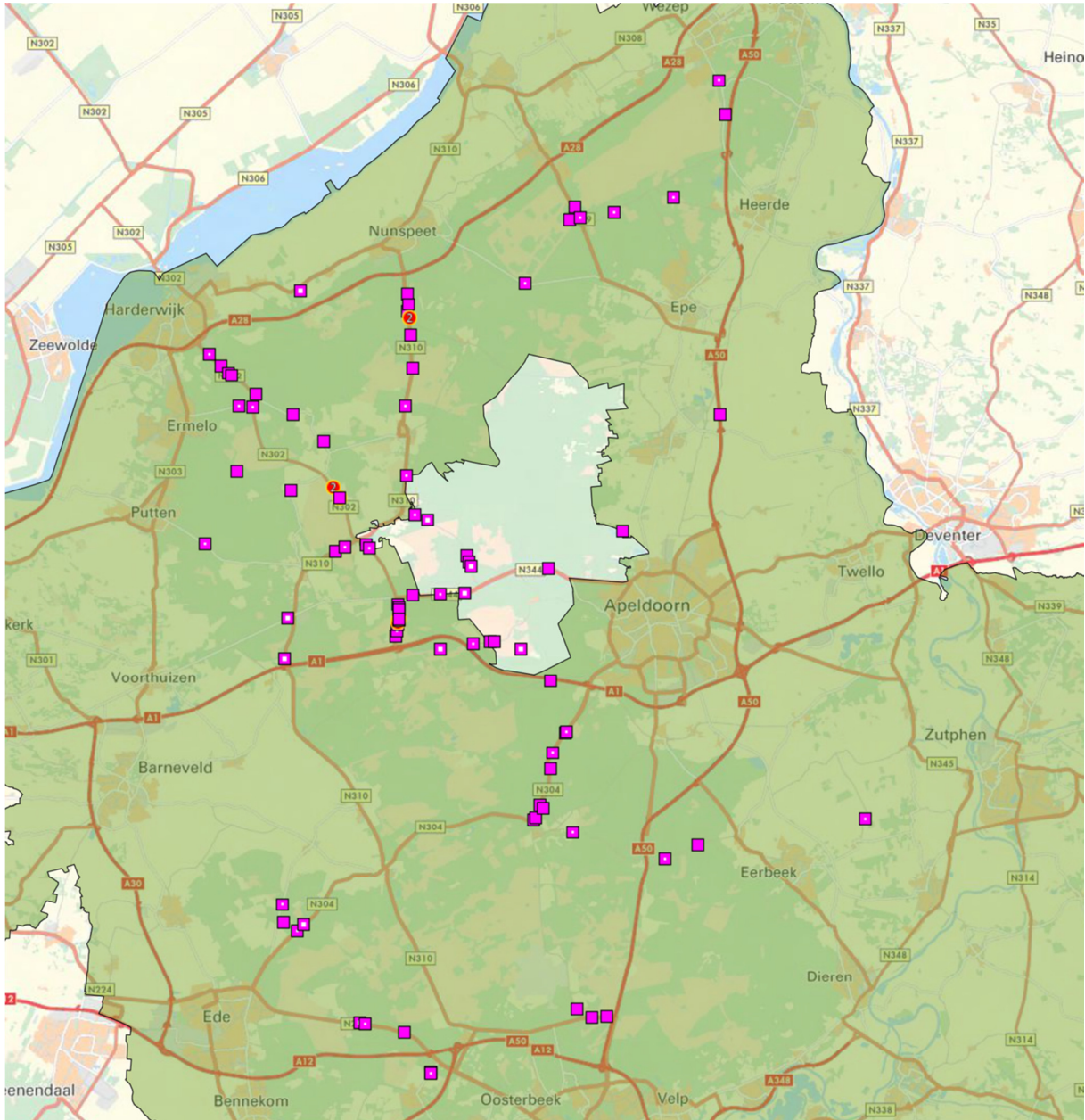
	kalf			smaldier/hinde		
	T	A	R	T	A	R
Zuid-Veluwe (West)	11	6	55%	8	1	13%
Nijkerk e.o.	3	1	33%	3	2	67%
IJsselvallei (GLD)	0	0	0%	1	0	0%
Brummen e.o.	4	2	50%	3	1	33%
De Vale Ouwe	53	20	38%	54	21	39%
Zuid West Veluwe	44	19	43%	35	14	40%
Noord West Veluwerand	1	0	0%	1	0	0%
Midden-Veluwe	87	80	92%	76	67	88%
Noord Oost Veluwe	79	40	51%	95	27	28%
Zuid Oost Veluwe	104	119	114%	114	121	106%
Veluwe Noord West	78	66	85%	82	74	90%
NP De Hoge Veluwe	40	36	90%	24	17	71%
TOTAAL	504	389	77%	496	345	70%

	spitser			hert		
	T	A	R	T	A	R
Zuid-Veluwe (West)	0	0	0%	0	0	0%
Nijkerk e.o.	1	1	100%	2	1	50%
IJsselvallei (GLD)	0	0	0%	1	0	0%
Brummen e.o.	3	0	0%	5	1	20%
De Vale Ouwe	8	9	113%	29	24	83%
Zuid West Veluwe	11	7	64%	5	3	60%
Noord West Veluwerand	0	0	0%	1	0	0%
Midden-Veluwe	18	17	94%	46	46	100%
Noord Oost Veluwe	21	6	29%	33	32	97%
Zuid Oost Veluwe	22	19	86%	30	25	83%
Veluwe Noord West	18	18	100%	46	39	85%
NP De Hoge Veluwe	12	9	75%	42	41	98%
TOTAAL	114	86	75%	240	212	88%

Tabel 1: Bron: FRS. Legenda: T is toegekend afschot, A is gerealiseerd afschot, R is het realisatiepercentage

1.1.2 Valwild edelherten

In Gelderland zijn in 2015 (kalenderjaar) 97 aanrijdingen met edelherten geweest: 47 mannelijke dieren, 35 vrouwelijke dieren en van 15 dieren is het geslacht niet geregistreerd. Dit zijn aanmerkelijk meer aangereeden dieren dan in 2014 (73: een stijging van circa 33%).

Bron: FRS

1.2 De huidige stand van zaken

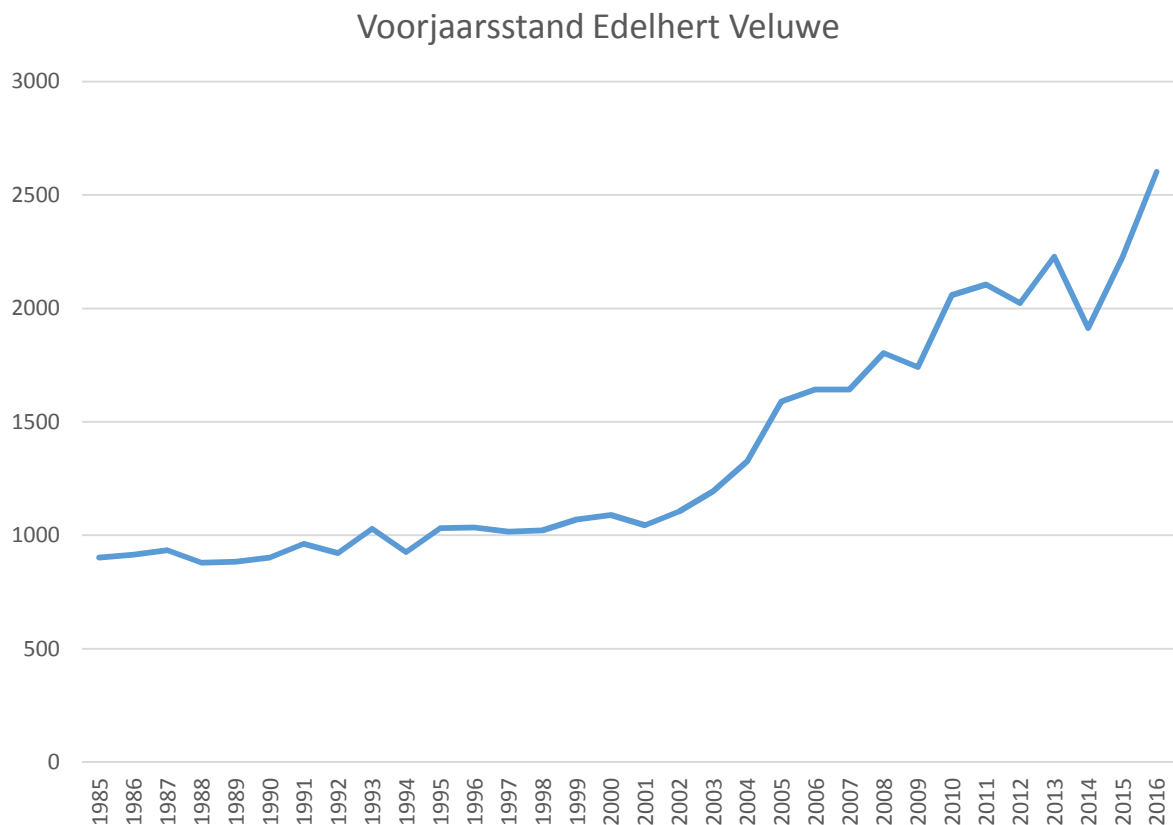
1.2.1 Resultaten telling 2016

De schemertellingen vielen dit voorjaar in de periode van 9 maart t/m 16 april. De meeste tellingen vielen in de periode van 7 t/m 16 april. Alleen WBE NP De Hoge Veluwe telde al eerder met behulp van lokvoer op 9 en 11 maart. Dit jaar zijn voor de vijfde maal schijnwerpertellingen uitgevoerd in die delen waar dit zinvol is. Voorwaarde is een open landschap en aantrekkelijke voedselgronden. De ruimtelijke verdeling van de edelherten blijkt in de nachtelijke uren anders dan die in de schemerperiode.

Bij het vergelijken van schijnwerpertellingen dient men zich evenwel te realiseren dat beide methodes andere en onderling onvergelykbare getallen oplevert. Met andere woorden, de resultaten uit beide methodes kunnen niet één op één onderling worden vergeleken of gebruikt om een trend te bepalen.

1.2.2 Ontwikkeling en trend edelhert Veluwe

In het faunabeheerplan is voor de gehele Veluwe een doelstand van 2.029 edelherten afgesproken, inclusief de dieren in de afschotvrije zones. Bij het edelhert is nog steeds sprake van een opgaande trend. Bedacht moet echter worden dat de stijgende lijn vanaf 2010 (deels) ook sterk bepaald wordt door een andere manier van tellen. Echter, ook als daarvoor gecorrigeerd wordt laat de populatie edelherten nog steeds een autonome groei zien, zij het op een lager niveau.

1.2.3 Aantallen in relatie tot het faunabeheerplan

Na interpretatie van de telgegevens en verwerking van aanvullende waarnemingen zijn de voorjaarsstanden bepaald. Op basis van deze gegevens is als van oudsher de aanwas en de zomerstand berekend. Het verminderingadvies 2016-2017 is gebaseerd op het verschil tussen zomerstand en de gewenste stand, zoals die vastgelegd zijn in het Faunabeheerplan grofwild 2014-2019 dat door de Provincie Gelderland is goedgekeurd.

In onderstaand overzicht zijn de afschotaantallen per leefgebied en WBE uitgezet naar zomerstand en afschot. De details per WBE worden daaropvolgend weergegeven.

Leefgebied/WBE	gegeven	hert	spitser	hinde/Smd	kalf	totaal
Leefgebied Midden Veluwe	zomerstand	185	66	310	225	786
WBE MIV	afschot	47	33	115	115	310
WBE MIV-SHD	afschot	16	8	49	43	116
Leefgebied Noordoost Veluwe	zomerstand	126	34	157	110	427
WBE NOV	afschot	32	16	45	64	157
Leefgebied Hoge Veluwe	zomerstand	94	24	111	85	314
WBE HV	afschot	27	11	31	45	114
Leefgebied NW Veluwe	zomerstand	163	55	271	190	679
WBE VNW	afschot	46	19	101	88	254
WBE VO	afschot	26	19	62	58	165
Leefgebied Zuidoost Veluwe	zomerstand	228	65	551	314	1.158
WBE ZOV	afschot	20	25	303	210	558
Leefgebied Zuidwest Veluwe	zomerstand	86	32	162	114	394
WBE ZWV	afschot	12	17	73	74	176
WBE Brummen	afschot	2	1	1	2	6
WBE Nijkerk	afschot	3	3	1	2	9
WBE IJsselvallei	afschot	0	1	0	1	2
WBE Noord West Veluwerand	afschot	1	1	0	1	3
WBE Zuid Veluwe West	afschot	11	8	0	0	19
Totaal	afschot	243	162	781	703	1.889

*Smd staat voor smaldier

1.2.4 Overzichten

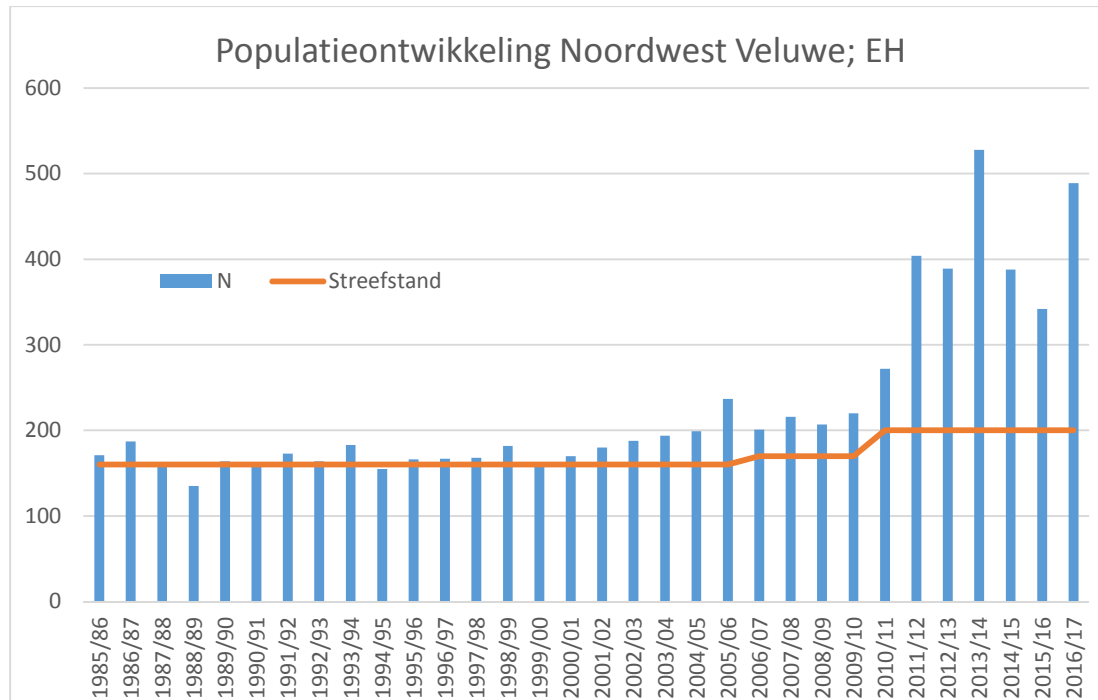
Leefgebied Noordwest Veluwe

Het leefgebied Noordwest Veluwe wordt gevormd door de WBE Veluwe Noord West (VNW) en de WBE De Vale Ouwe (VO).

Populatieontwikkeling Noordwest Veluwe

Wat direct opvalt als de ontwikkelingscurve wordt gezien van de populatie edelherten binnen het leefgebied Noordwest Veluwe is de plotselinge en sterke toename na 2010. Voor velen een aanwijzing voor een té conservatief gevoerd beheer van het edelhert alhier. Bedacht moet echter

worden dat naast de autonome groei van de populatie edelherten hier ook sprake is van een trendbreuk doordat er vanaf 2010 middels een andere telling (de schijnwerpertelling) wordt bepaald wat de populatiegrootte is.

Benodigd afschot

Onderstaand de berekening voor het benodigde afschot voor de WBE's VNW en VO. In totaal dient op basis van de prognose van de zomerstand een aantalsreductie te worden gerealiseerd van 419 dieren conform onderstaande verdeling.

Leefgebied Noordwest Veluwe	Hert	Spitser	Hinde	Smd*	Kalf	Totaal
Voorjaarsstand 2016	123	40	216		110	489
Zomerstand 2016	163	55	271		190	679
Poortgebied						26
Streefstand excl. poortgebied	91	17	108		44	260
Streefstand incl. poortgebied						268
Totaal afschot 16/17	72	38	163		146	419

WBE Veluwe Noord West	Hert	Spitser	Hinde	Smd*	Kalf	Totaal
Afschot 16/17	46	19	101		88	254

WBE De Vale Ouwe	Hert	Spitser	Hinde	Smd*	Kalf	Totaal
Afschot 16/17	26	19	62		58	165

*Smd staat voor smaldier

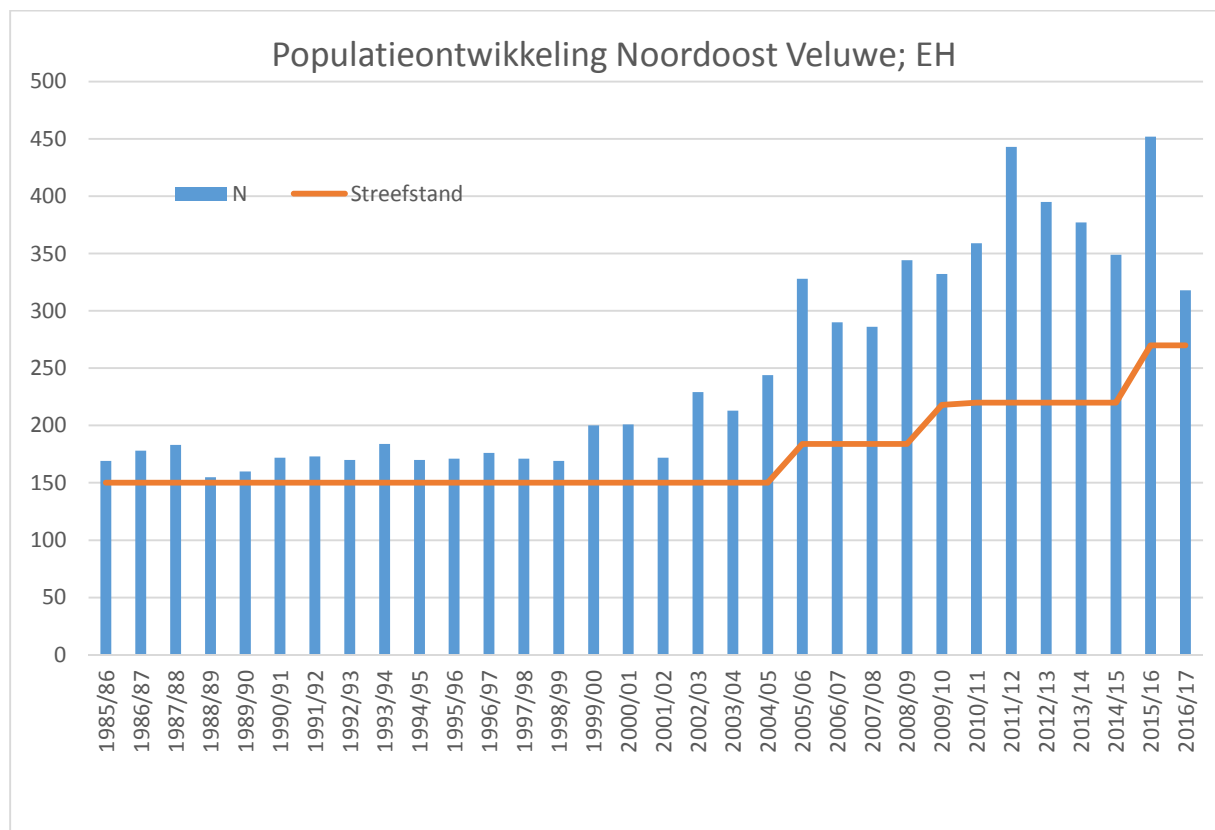
De opgave is heel hoog. Volgend jaar zal moeten blijken of het haalbaar was en welke invloed deze ingreep heeft gehad.

Leefgebied Noordoost Veluwe

Het leefgebied Noordoost Veluwe wordt gevormd door de WBE Noord Oost Veluwe (NOV).

Populatieontwikkeling Noordoost Veluwe

Over het laatste vijftal jaren laat dit leefgebied weer een langzame maar gestage teruggang zien van het aantal getelde edelherten. Bij een ongewijzigd beheer lijkt de populatie zich qua aantallen weer te richten naar de gewenste streefstand.

Benodigd afschot

Onderstaand de berekening voor het benodigde afschot voor WBE NOV. In totaal dient op basis van de prognose van de zomerstand een aantalsreductie te worden gerealiseerd van 157 dieren conform onderstaande verdeling.

WBE Noord Oost Veluwe	Hert	Spitser	Hinde	Smaldier	Kalf	Totaal
Voorjaarsstand 2016	102	24	123		68	317
Zomerstand	126	34	123	34	110	427
Streefstand	94	18	94	18	46	270
Afschot 16/17	32	16	29	16	64	157

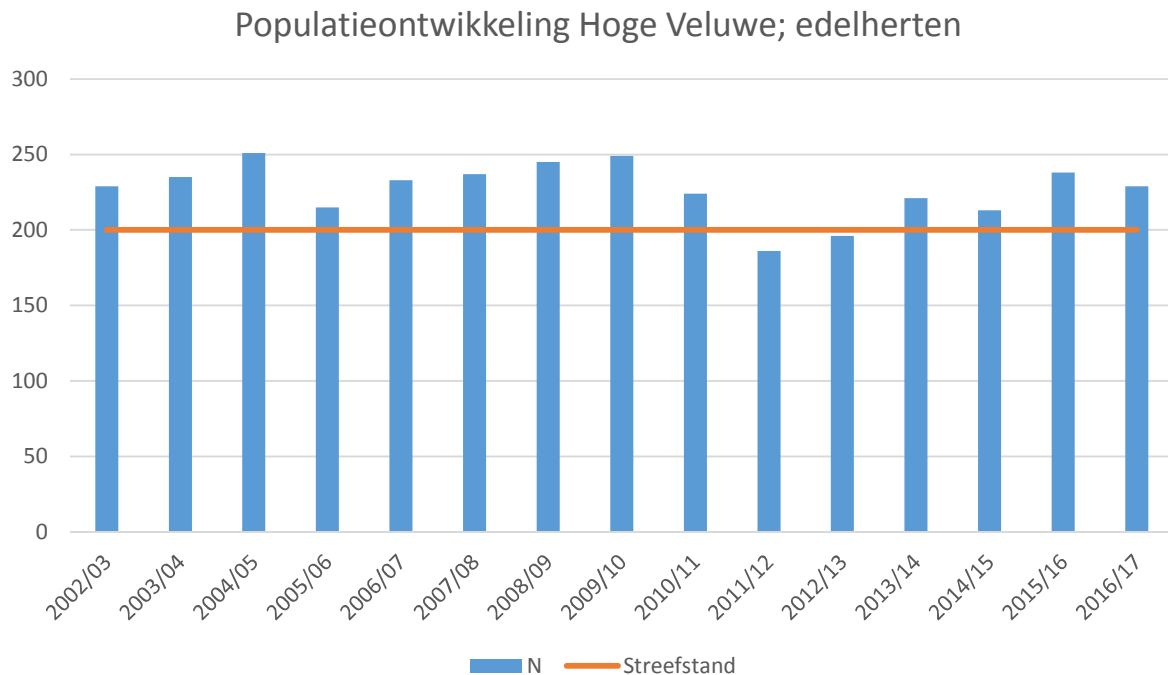
Van het totale afschot (157 stuks) worden 20 stuks gereserveerd voor beheer in het kader van het bufferbeheer/verkeersveiligheid in een verhouding van 4 herten, 4 spitsers, 2 hinds, 2 smaldieren en 8 kalveren.

Leefgebied Hoge Veluwe

Het leefgebied Hoge Veluwe wordt gevormd door de WBE Nationaal Park De Hoge Veluwe (HV).

Populatieontwikkeling Hoge Veluwe

De populatie edelherten in dit leefgebied vertoont een langjarig stabiel niveau. In 2016 zijn in het park 229 stuks edelherten geteld.

Benodigd afschot

Onderstaand de berekening voor het benodigde afschot voor WBE HV. In totaal dient op basis van de prognose van de zomerstand een aantalsreductie te worden gerealiseerd van 114 dieren conform onderstaande verdeling.

WBE NP De Hoge Veluwe	Hert	Spitser	Hinde	Smd*	Kalf M.	Kalf V.	Totaal
Voorjaarsstand 2016	75	19	72	17	24	22	229
Zomerstand	94	24	89	22	42	43	314
Streefstand	67	13	68	12	20	20	200
Afschot 16/17	27	11	21	10	22	23	114

*Smd staat voor smaldier

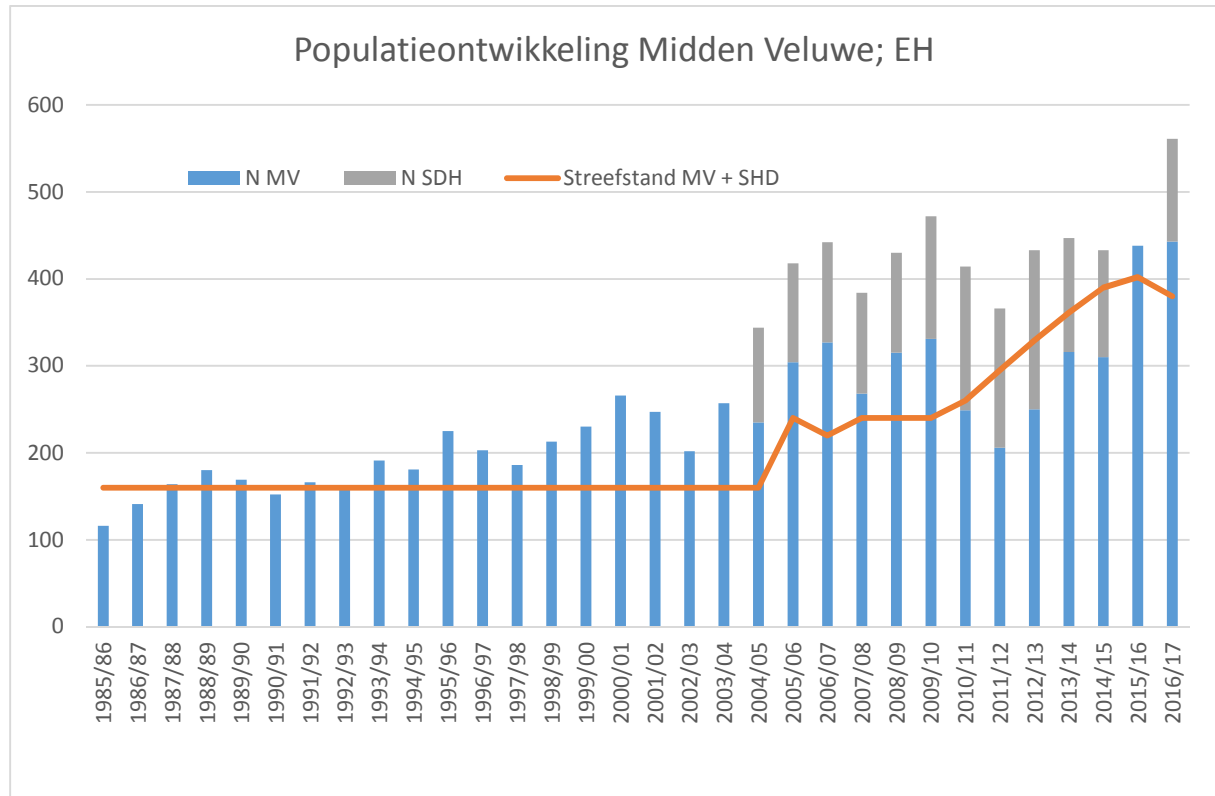
WBE De Hoge Veluwe is voornemens de streefstand te verlagen van 200 naar 180 stuks. Dit seizoen zal dat nader bekeken worden en aan het FBE-bestuur worden voorgelegd. Deze WBE maakt gebruik van een eigen wildmerkensysteem.

Leefgebied Midden Veluwe

Het leefgebied Midden Veluwe wordt gevormd door de WBE Midden Veluwe (MIV) en Midden Veluwe - Stichting Huis Deelerwoud (SHD).

Populatieontwikkeling Midden Veluwe

De populatie edelherten in dit leefgebied laat een groeiende trend zien. In 2016 zijn in het gebied 561 edelherten geteld. In het beheerplan is voor dit gebied een nieuwe streefstand vastgesteld van 360 dieren.

Benodigd afschot

Onderstaand de berekening voor het benodigde afschot voor WBE MIV en MIV-SHD. In totaal dient op basis van de prognose van de zomerstand een aantalsreductie te worden gerealiseerd van 426 dieren conform onderstaande verdeling.

WBE Midden Veluwe	Hert	Spitser	Hinde	Kalf	Totaal
Voorjaarsstand 2016	108	43	187	105	443
Zomerstand	151	53	239	167	610
Streefstand	104	20	124	52	300
Afschot 16/17	47	33	115	115	310

Midden Veluwe - SHD	Hert	Spitser	Hinde	Kalf	Totaal
Voorjaarsstand 2016	28	6	58	29	118
Zomerstand	34	13	71	58	176
Streefstand	18	5	22	15	60
Afschot 16/17	16	8	49	43	116

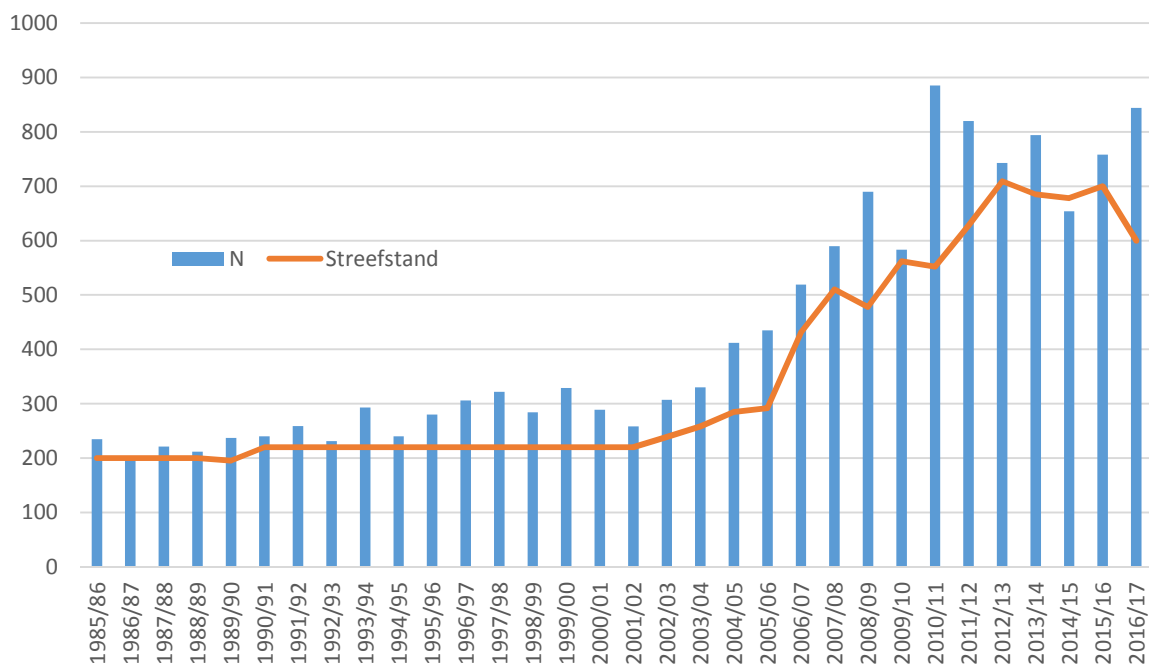
Leefgebied Zuidoost Veluwe

Het leefgebied Zuidoost Veluwe wordt gevormd door de WBE Zuid Oost Veluwe (ZOV).

Populatieontwikkeling Zuidoost Veluwe

In 2016 zijn in dit leefgebied 844 edelherten geteld bij een streefstand van 600 dieren. De afgelopen 5 jaren is de populatie edelherten als stabiel / licht dalend te beschouwen.

Populatieontwikkeling Zuidoost Veluwe; edelherten

Benodigd afschot

Onderstaand de berekening voor het benodigde afschot voor WBE ZOV. In totaal dient op basis van de prognose van de zomerstand een aantalsreductie te worden gerealiseerd van 558 dieren conform onderstaande verdeling. De kalveren zijn verdeeld volgens een verdeelsleutel van 37% mannelijke kalveren versus 63% vrouwelijke dieren.

WBE Zuid Oost Veluwe	Hert	Spitser	Hinde	Smaldier	Kalf	Totaal
Voorjaarsstand 2016	174	54	440		176	844
Zomerstand	228	65	440	111	314	1158
Streefstand	208	40	208	40	104	600
Afschot 16/17	20	25	232	71	210	558

De WBE zorgt zelf voor een (ruimtelijke) verdeling van het afschot over de lage dichtheden- en hoge dichtheden gebieden.

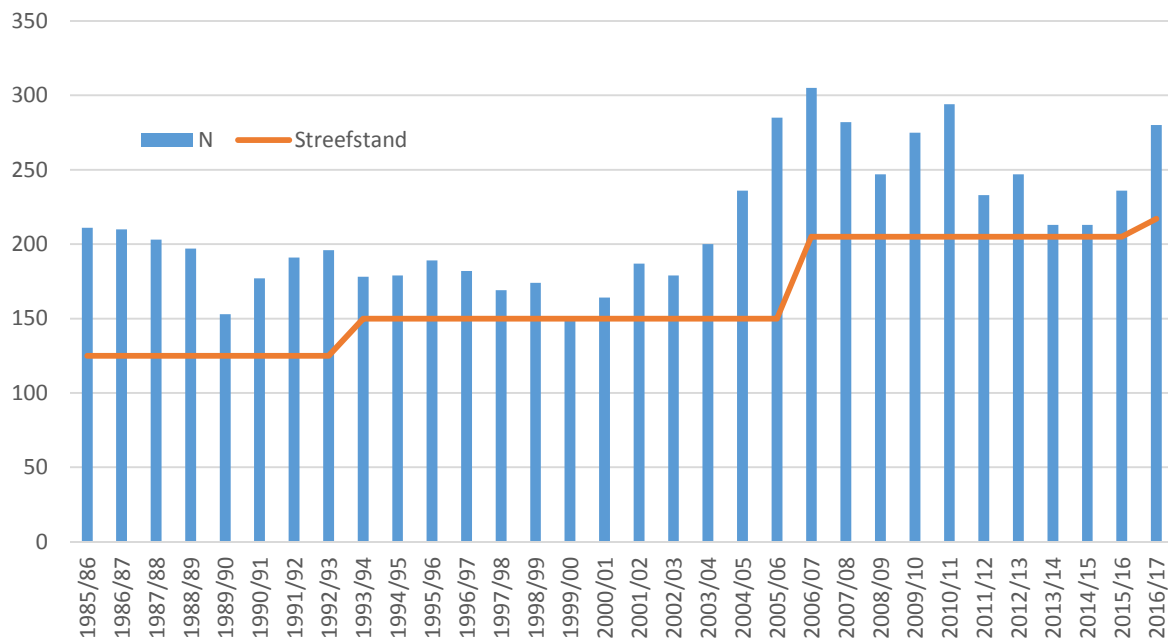
Leefgebied Zuidwest Veluwe

Het leefgebied Zuidwest Veluwe wordt gevormd door de WBE Zuid West Veluwe (ZWV).

Populatieontwikkeling Zuidwest Veluwe

In 2016 zijn in het leefgebied 280 stuks edelherten geteld.

Populatieontwikkeling Zuidwest Veluwe; edelherten

Benodigd afschot

Onderstaand de berekening voor het benodigde afschot voor WBE ZWV. In totaal dient op basis van de prognose van de zomerstand een aantalsreductie te worden gerealiseerd van 176 dieren conform onderstaande verdeling.

WBE Zuid West Veluwe	Hert	Spitser	Hinde	Smaldier	Kalf m.	Kalf v.	Totaal
Voorjaarsstand 2016	66	20	103	32	32	27	280
Zomerstand	86	32	135	27	57	57	394
Streefstand	74	15	74	15	39		217
Afschot 16/17	12	17	61	12	74		176

Overige WBE's

Naast de bovenstaande uitvoeriger behandelde leefgebieden, hieronder ook de toewijzing voor de overige WBE's.

WBE	Hert	Spitser	Hinde/Smd*	Kalf	Totaal
Brummen	2	1	1	2	6
Nijkerk	3	3	1	2	9
IJsselvallei	0	1	0	1	2
Noord West Veluwerand	1	1	0	1	3
Zuid Veluwe West	11	8	0	0	19

*Smd staat voor smaldier

2 Beheer wild zwijn

2.1 Getalsmatig 2015 – 2016

2.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie per leefgebied

Voor het leefgebied De Veluwe is een totaal afschot toegewezen van 3.912 stuks wilde zwijnen; hiervan zijn er 3.042 stuks ook daadwerkelijk geschoten. Dit betekent dat 78% van het toegewezen afschot is gerealiseerd. Het hoogste percentage is behaald bij de overlopers (90%) en het laagste percentage is behaald bij de vrouwelijke dieren (45%). Op WBE-niveau is een diverser beeld te zien: zie onderstaand overzicht.

	Big			Overloper		
	T	A	R	T	A	R
De Vale Ouwe	360	284	79%	190	176	93%
Zuid West Veluwe	92	47	51%	46	35	76%
Midden Veluwe	255	219	86%	247	208	84%
Noord Oost Veluwe	508	431	85%	138	107	78%
Zuid Oost Veluwe	544	264	49%	310	307	99%
Veluwe Noord West	377	349	93%	226	210	93%
NP De Hoge Veluwe	143	133	93%	55	45	82%
TOTAAL	2.279	1.727	76%	1.212	1.088	90%

	Zeug			Keiler		
	T	A	R	T	A	R
De Vale Ouwe	62	20	32%	13	9	69%
Zuid West Veluwe	10	3	30%	7	3	43%
Midden Veluwe	34	14	41%	32	16	50%
Noord Oost Veluwe	83	31	37%	13	17	131%
Zuid Oost Veluwe	49	28	57%	13	13	100%
Veluwe Noord West	35	27	77%	28	24	86%
NP De Hoge Veluwe	26	12	46%	16	10	63%
TOTAAL	299	135	45%	122	92	75%

Tabel 2: Bron: FRS. Legenda: T is toegekend afschot, A is gerealiseerd afschot, R is het realisatiepercentage

2.1.2 Afschot 0-standgebied seizoen 2015- 2016

Hieronder is per WBE het afschot in de 0-standgebieden voor het afschotseizoen weergegeven. Om vergelijking met overige jaren mogelijk te maken is het seizoen 2014-15 in de tabel opgenomen.

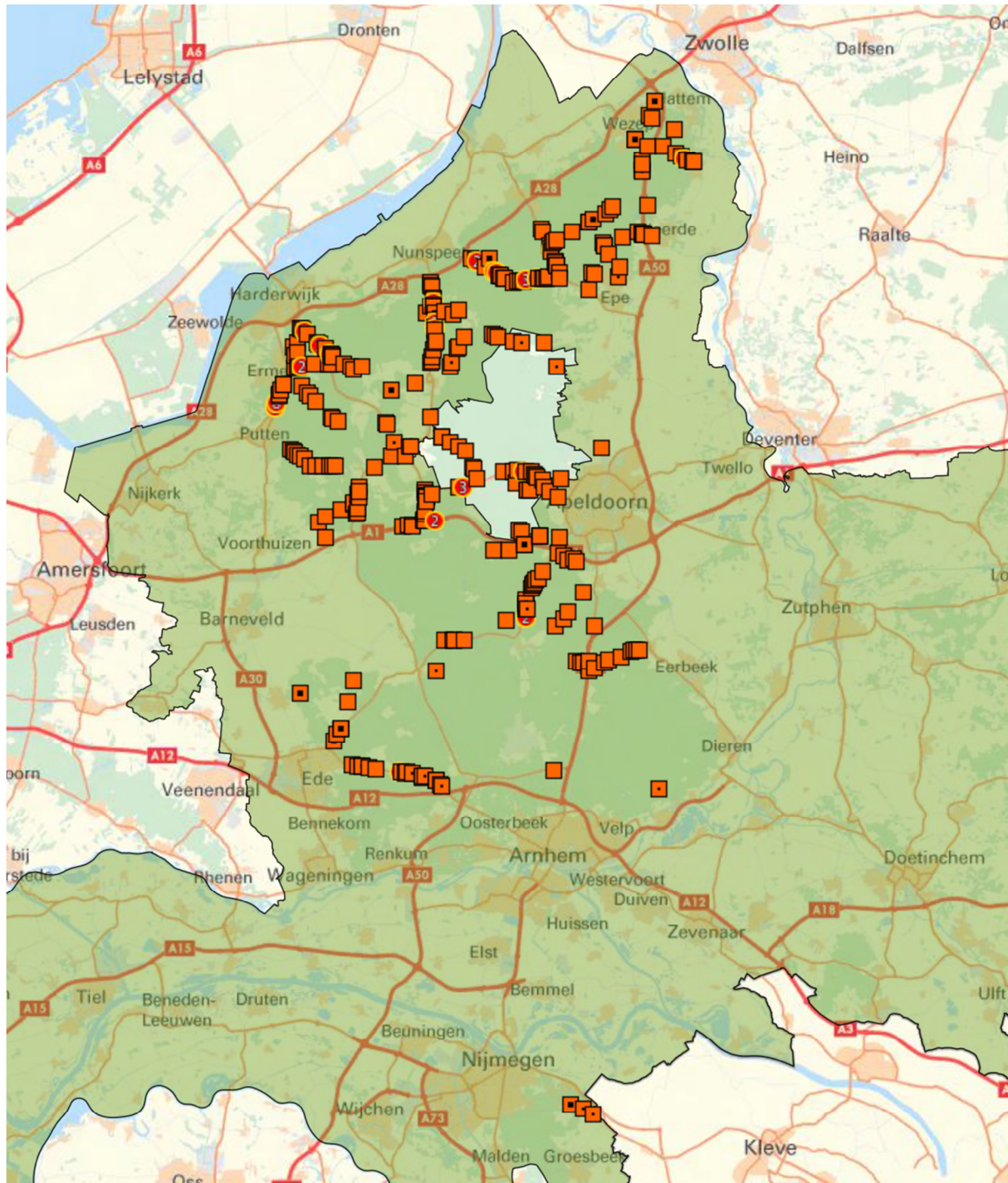
WBE	Big	Ovl*	Zeug	Keiler	Totaal	2014-15	Trend
Lunteren	9	13	2	6	30	31	Stabiel
Zuid Veluwe West	0	0	0	2	2	0	Stijgend
Rekken	0	3	0	0	3	2	Stijgend
Rijnwaarden	0	1	0	0	1	0	Stijgend
Nijkerk	3	12	3	3	21	5	Sterk stijgend
IJsselvallei	2	8	0	1	11	8	Stijgend
Zuid West Veluwe	11	28	4	11	54	58	Stabiel
De Schaffelaar	0	0	1	1	2	0	Stijgend
Midden Veluwe	2	6	1	2	11	1	Sterk stijgend
Noord Oost Veluwe	8	16	5	5	34	24	Stijgend
Zuid Oost Veluwe	4	6	3	3	16	24	Dalend
Veluwe Noord West	27	16	3	3	49	15	Sterk stijgend
Land van Gelre	17	9	2	2	30	34	Dalend
Totaal	83	118	24	39	264	222	Stijgend

*Ovl staat voor overloper

De machtigingen voor afschot in 0-stand gebieden hebben volgens de voorwaarden van de ontheffing een geldigheidsduur van een jaar en zijn geldig van 1 april tot en met 31 maart.

2.1.3 Valwild wilde zwijnen

In Gelderland zijn in 2015 (kalenderjaar) 368 aanrijdingen met wilde zwijnen geweest: 163 mannelijke dieren, 157 vrouwelijke dieren en van 48 dieren is het geslacht niet geregistreerd. Dit zijn aanmerkelijk meer aangereeden dieren dan in 2014 (249: een stijging van circa 48%).

Bron: FRS

2.2 De huidige stand van zaken

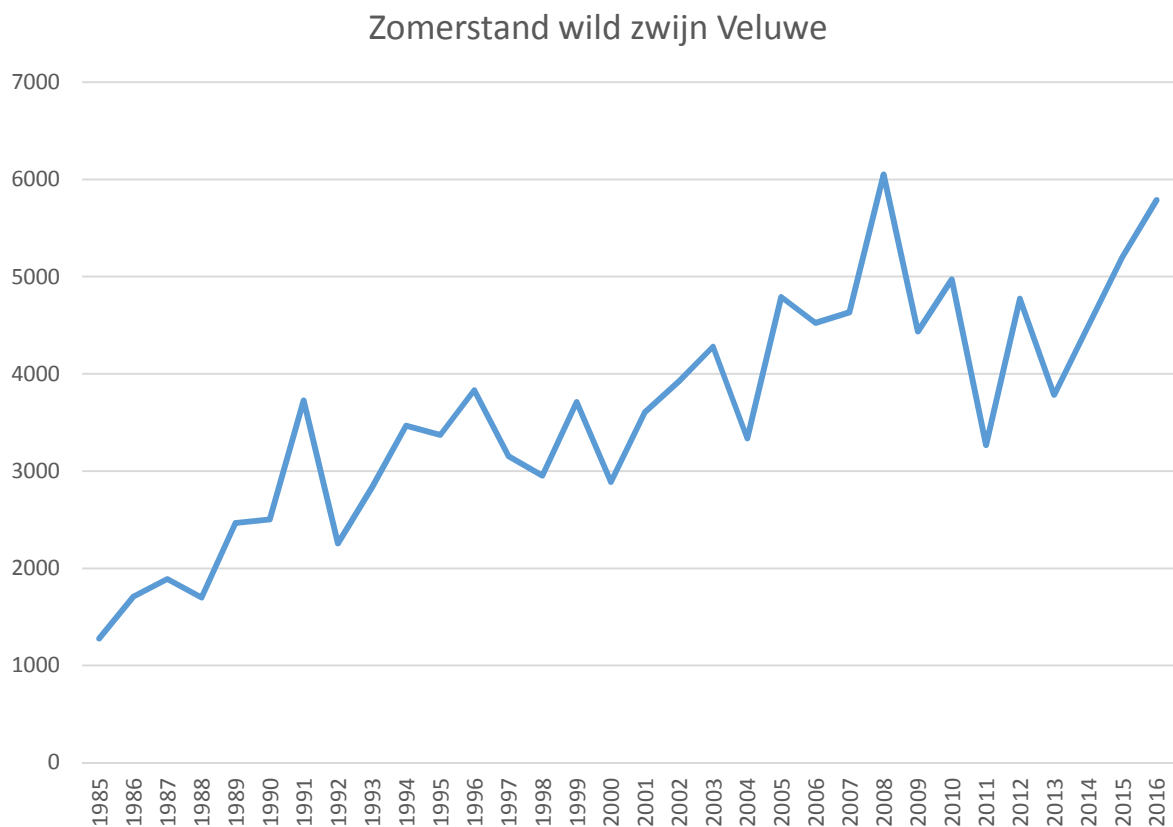
2.2.1 Resultaten telling 2016

De tellingen van het wilde zwijn hebben plaatsgevonden in de periode 24 mei tot en met 6 juni.

2.2.2 Ontwikkeling en trend wild zwijn Veluwe

In het faunabeheerplan is een doelstand van 1.090 tot 1.490 wilde zwijnen afgesproken, de doelstand mag variëren met het mastaanbod. Stand van het wilde zwijn laat een grillig verlopend, maar wel groeiende trend zien.

De schommelingen van de stand zijn voedselbepaald en afhankelijk van de aanwezigheid van mast. De mastsituatie lijkt voor 2016-2017 op een gemiddeld niveau uit te komen.

2.2.3 Aantallen in relatie tot het faunabeheerplan

Na interpretatie van de telgegevens zijn de voorjaarsstanden bepaald. Op basis van de mastverwachting, de omstandigheden in het voorjaar en de waarnemingen uit het veld is op basis van referentiejaar gerekend met een aanwas per volwassenzeug van 4 tot 5 biggen. Voor sommige gebieden is ook gerekend met een aanwas per overloper van circa 0,5 biggen per overloper. Het verminderingsadvies 2016-2017 is gebaseerd op het verschil tussen zomerstand en de gewenste stand, zoals die vastgelegd zijn in het Faunabeheerplan Grofwild 2014-2019.

In onderstaand overzicht zijn de afschotaantallen per leefgebied en WBE uitgezet naar zomerstand en afschot. De details per WBE worden daaropvolgend weergegeven.

Leefgebied/WBE	gegeven	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Midden Veluwe	zomerstand	96	158	252	632	1.138
MIV	afschot	0	62	170	443	675
MIV-SHD	afschot	18	16	32	74	140
Noordoost Veluwe	zomerstand	57	117	132	558	864
NOV	afschot	16	74	109	503	702
Hoge Veluwe	zomerstand	23	34	74	172	303
HV	afschot	10	22	69	152	253
Noordwest Veluwe	zomerstand	71	100	189	430	790
VNW	afschot	26	55	162	367	610
VO	zomerstand	58	90	90	400	638
	afschot	38	70	77	370	555
Zuidoost Veluwe	zomerstand	103	171	262	900	1.436
ZOV	afschot	3	71	202	760	1.036
Zuidwest Veluwe	zomerstand	42	73	151	329	595
ZWV	afschot	4	35	129	277	445
Totaal	afschot	115	405	950	2.946	4.416

*Big berekend

2.2.4 Overzichten

Werkplan wild zwijn Midden Veluwe

Het leefgebied Midden Veluwe wordt gevormd door de WBE Midden Veluwe en Midden Veluwe – St. Huis Deelerwoud (SHD).

In 2016 zijn in dit leefgebied wilde zwijnen geteld; 254 volwassen dieren, 252 overlopers en 448 biggen. De biggen zijn op voordracht van de grofwildcoördinator herrekend op basis van historische data en verwachte mastopbrengst. Bij de mast wordt voor het seizoen 2016-2017 uitgegaan van een gemiddelde mastopbrengst.

Voor de herrekening is uitgegaan van een netto aanwas van 4 biggen per volwassen zeug en voor het gebied Midden Veluwe -SHD ook 0,5 big per overloper zeug. Daarmee komt de berekende biggenstand uit op 632 stuks. Uitgaande van de herrekening betekent dit voor het leefgebied Midden Veluwe een afschotquotum van 813 stuks wilde zwijnen.

WBE Midden Veluwe	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	73	137	215	548	973
Streefstand	75	75	45	105	300
Afschot 16/17	0	62	170	443	673

Midden Veluwe - SHD	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	23	21	37	84	165
Streefstand	5	5	5	10	25
Afschot 16/17	18	16	32	74	140

*Big berekend

Werkplan wild zwijn WBE Noordoost Veluwe

Het leefgebied Noordoost Veluwe wordt gevormd door de WBE Noord Oost Veluwe (NOV).

In 2016 zijn in dit leefgebied wilde zwijnen geteld; 174 volwassen dieren, 132 overlopers en niet aangesproken dieren en 558 biggen. De biggen zijn niet herrekend, omdat ervan uit wordt gegaan dat de getelde biggen een reëel beeld geven van de daadwerkelijk geboren biggen. Bij de mast wordt voor het seizoen 2016-2017 uitgegaan van een gemiddelde mastopbrengst.

Uitgaande van de herrekening betekent dit voor het leefgebied Noordoost Veluwe een afschotquotum van 702 stuks wilde zwijnen. Tevens wordt voor schade en overlast een extra quotum van 100 stuks wilde zwijnen toegekend.

WBE Noord Oost Veluwe	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	57	117	132	558	864
Streefstand	41	43	23	55	162
Afschot 16/17	16	74	109	503	702
Afschot 0-standgebied					100

*Big berekend

Werkplan wild zwijn WBE NP De Hoge Veluwe

In 2016 zijn in dit leefgebied 237 wilde zwijnen geteld; 57 volwassen dieren, 74 overlopers (38 vrouwelijk en 36 mannelijk) en 106 biggen. De biggen zijn herrekend op basis van historische data en verwachte mastopbrengst. Bij de mast wordt voor het seizoen 2016 – 2017 uitgegaan van een gemiddelde mastopbrengst.

Voor de herrekening is uitgegaan van een netto aanwas van 4,5 biggen per volwassen zeug en 0,5 big per vrouwelijke overloper. Daarmee komt de berekende biggenstand uit op 172 stuks. Uitgaande van de herrekening betekent dit voor WBE HV een afschotquotum van 253 stuks wilde zwijnen.

WBE De Hoge Veluwe	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	23	34	74	172	303
Streefstand	13	12	5	20	50
Afschot 16/17	10	22	69	152	253

*Big berekend

Werkplan wild zwijn Noordwest Veluwe

Het leefgebied Noordwest Veluwe wordt gevormd door WBE Veluwe Noord West (VNW) en WBE De Vale Ouwe (VO). De wilde zwijnen zijn in beide WBE's in tegenstelling tot de edelherten apart geteld en is ook het afschot apart berekend.

In 2016 zijn in WBE VNW 722 wilde zwijnen geteld; 171 volwassen dieren, 189 overlopers en 362 biggen. De biggen zijn in overleg met de grofwildcoördinator herrekend op basis van historische data en verwachte mastopbrengst. Bij de mast wordt voor het seizoen 2016- 2017 uitgegaan van een gemiddelde mastopbrengst.

Voor de herrekening is uitgegaan van een netto aanwas van 4,3 biggen per volwassen zeug. Daarmee komt de berekende biggenstand uit op 430 stuks.

Uitgaande van de herrekening betekent dit voor het leefgebied Veluwe Noordwest een afschotquotum van 610 stuks wilde zwijnen.

WBE Veluwe Noord West	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	71	100	189	430	790
Streefstand	45	45	27	63	180
Afschot 16/17	26	55	162	367	610

*Big berekend

Werkplan wild zwijn WBE De Vale Ouwe

In 2016 zijn in WBE VO 545 wilde zwijnen geteld; 148 volwassen dieren, 90 overlopers en niet aangesproken dieren en 307 biggen. De biggen zijn op voordracht van de coördinator herrekend op basis van historische data en verwachte mastopbrengst. Bij de mast wordt voor het seizoen 2016-2017 uitgegaan van een gemiddelde mastopbrengst.

Voor de herrekening is uitgegaan van een netto aanwas van 4,5 biggen per volwassen zeug. Daarmee komt de berekende biggenstand uit op 400 stuks. Uitgaande van de herrekening betekent dit voor WBE De Vale Ouwe een afschotquotum van 555 stuks wilde zwijnen.

WBE De Vale Ouwe	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	58	90	90	400	638
Streefstand	20	20	13	30	83
Afschot 16/17	38	70	77	370	555

*Big berekend

Werkplan wild zwijn Zuidoost Veluwe

Het leefgebied Zuidoost Veluwe wordt gevormd door de WBE Zuid Oost Veluwe (ZOV).

In 2016 zijn er voor dit leefgebied 1.115 wilde zwijnen geteld; 274 volwassen dieren, 262 overlopers en niet aangesproken dieren en 579 biggen. De biggen zijn herrekend op basis van historische data en verwachte mastopbrengst. Bij de mast wordt voor het seizoen 2016-2017 uitgegaan van een gemiddelde mastopbrengst.

Voor de herrekening is uitgegaan van een netto aanwas van 4,5 biggen per volwassen zeug en 0,5 big per totaal van het aantal overlopers en niet aangesproken dieren. Daarmee komt de berekende biggenstand uit op 900 stuks. Uitgaande van de herrekening en een door de grofwildcoördinator extra aangevraagd quotum keilers ten behoeve van schadebestrijding en 0-standgebieden betekent dit voor WBE Zuid Oost Veluwe een afschotquotum van 1.036 stuks wilde zwijnen.

WBE Zuid Oost Veluwe	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	103	171	262	900	1.436
Streefstand	100	100	60	140	400
Afschot 16/17	3	71	202	760	1.036
Extra voor schade en 0-stand					10

*Big berekend

Werkplan wild zwijn Zuidwest Veluwe

In 2016 zijn in dit leefgebied (ZWV) 451 wilde zwijnen geteld; 115 volwassen dieren, 151 overlopers en 185 biggen. De biggen zijn herrekend op basis van historische data en verwachte mastopbrengst. Bij de mast wordt voor het seizoen 2016-2017 uitgegaan van een gemiddelde mastopbrengst.

Voor de herrekening is uitgegaan van een netto aanwas van 4,5 biggen per volwassen zeug. Daarmee komt de berekende biggenstand uit op 329 stuks. Uitgaande van de herrekening betekent dit voor WBE Zuid West Veluwe een afschotquotum van 445 stuks wilde zwijnen.

WBE Zuid West Veluwe	Keiler	Zeug	Overloper	Big*	Totaal
Zomerstand	42	73	151	329	595
Streefstand	38	38	22	52	150
Afschot 16/17	4	35	129	277	445

**Big berekend*

3 Beheer damhert

3.1 Getalsmatig 2015 – 2016

3.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie per leefgebied

In totaal is er Veluwebreed een afschot toegewezen van 251 stuks damherten; er zijn 299 stuks ook daadwerkelijk geschoten. Dit betekent dat Veluwebreed 119% van het toegewezen afschot is gerealiseerd. Het hoogste percentage is behaald bij de spitsers (350%) en het laagste percentage is behaald bij de mannelijke dieren (herten: 58%). Op WBE-niveau is een diverser beeld te zien: zie onderstaand overzicht.

	kalf			smaldier/hinde		
	T	A	R	T	A	R
De Vale Ouwe	9	3	33%	11	4	36%
Midden Veluwe	11	10	91%	30	20	67%
Noord Oost Veluwe	1	1	100%	1	0	0%
Zuid Oost Veluwe	31	75	242%	57	72	126%
Veluwe Noord West	2	0	0%	2	0	0%
TOTAAL	54	89	165%	101	96	95%

	spitser			hert		
	T	A	R	T	A	R
De Vale Ouwe	1	2	200%	1	1	100%
Midden Veluwe	10	5	50%	11	7	64%
Noord Oost Veluwe	0	0	0%	0	0	0%
Zuid Oost Veluwe	8	63	788%	63	36	57%
Veluwe Noord West	1	0	0%	1	0	0%
TOTAAL	20	70	350%	76	44	58%

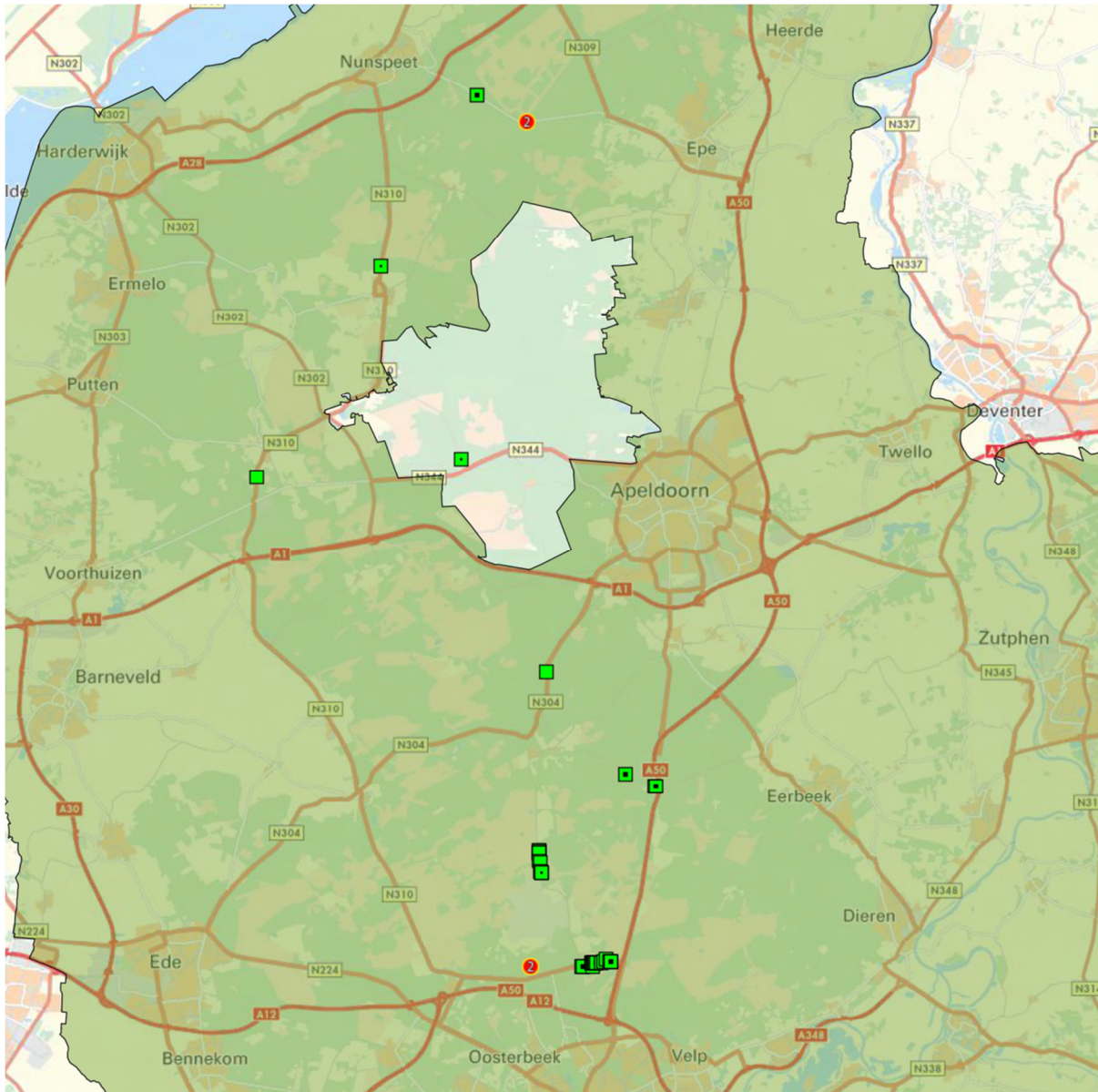
Tabel 3: bron: FRS. T is toegewezen afschot, A is gerealiseerd afschot, R is realisatiepercentage

De overschrijding van het aantal toegewezen spitsers houdt verband met het feit dat het aantal spitsers tijdens de telling aantalsmatig zwaar zijn onderschat. De categorieën spitsers en herten worden ten behoeve van het afschot als één geheel beschouwd. Als daarop wordt herrekend dan is er sprake van een realisatie van het toegewezen afschot (96 stuks = spitsers + herten) van 150%.

Buiten de leefgebieden wordt een 0-standbeleid nagestreefd. Ook ontsnapte en verwilderde damherten worden geschoten. In WBE Nijkerk en WBE IJsselvallei zijn ieder 1 damhert geschoten en in WBE Veluwe Noord West 3 stuks.

3.1.2 Valwild damherten

In Gelderland zijn in 2015 (kalenderjaar) 42 aanrijdingen met damherten geweest: 23 mannelijke dieren, 17 vrouwelijke dieren en van 2 dieren is het geslacht niet geregistreerd. Dit zijn aanmerkelijk meer aangereeden dieren dan in 2014 (18: een stijging van circa 133%).

Bron: FRS

3.2 De huidige stand van zaken

3.2.1 Resultaten telling 2016

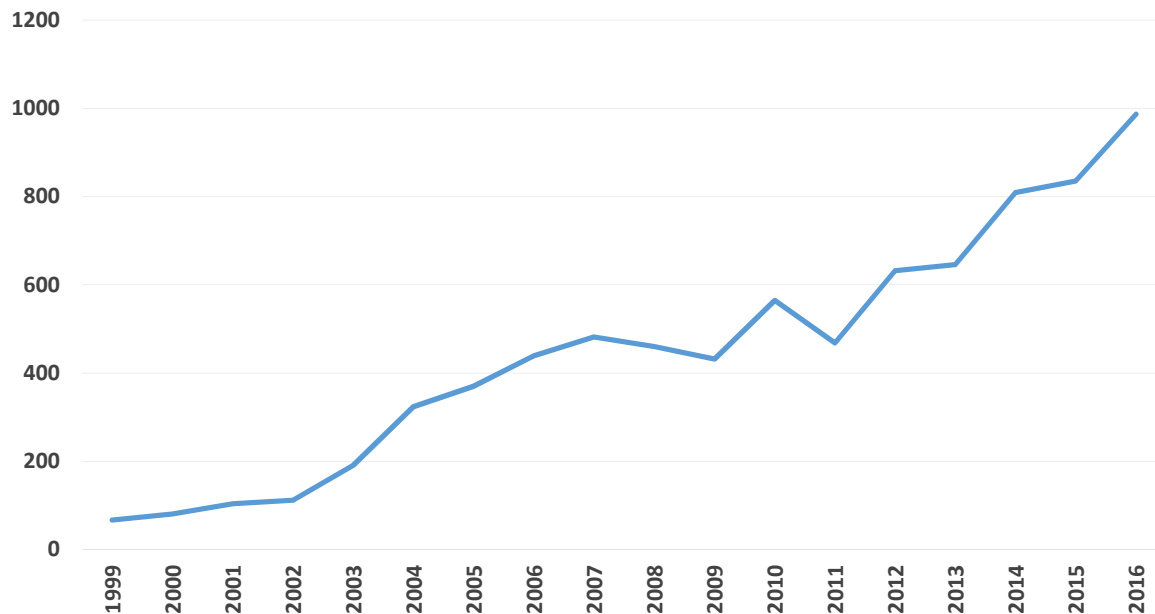
De damherten zijn op verschillende tijdstippen geteld: in WBE Zuid Oost Veluwe gelijktijdig met de roodwildtelling, en in de WBE Midden Veluwe gelijktijdig met de zwartwildtelling.

3.2.2 Ontwikkeling en trend damhert Veluwe

In het faunabeheerplan is een doelstand 475 damherten afgesproken, inclusief de damherten in de afschotvrijezones. De populatieontwikkeling van het damhert laat een populatie zien die nog gestaag doorgroeit en nog geen tekenen vertoont van afvlakking ten gevolge van de dichtheid of

afschotbeleid. Bedacht moet worden dat deze groei geheel wordt veroorzaakt door de groei van het damhert in het Deelerwoud liggende in WBE Zuid Oost Veluwe.

Populatieontwikkeling damherten

3.2.3 Aantallen in relatie tot het faunabeheerplan

Na interpretatie van de telgegevens en verwerking van aanvullende waarnemingen zijn de voorjaarsstanden bepaald. Op basis van deze gegevens is als van oudsher de aanwas en de zomerstand berekend. Het verminderingsadvies 2016-2017 is gebaseerd op het verschil tussen zomerstand en de gewenste stand, zoals die vastgelegd zijn in het Faunabeheerplan grofwild 2014-2019.

In onderstaand overzicht zijn de afschotaantallen per leefgebied en WBE uitgezet naar zomerstand en afschot. De details per WBE worden daaropvolgend weergegeven.

Leefgebied/WBE	gegeven	hert	spitser	hinde/Smd	kalf	totaal
Midden Veluwe	zomerstand	63	13	48	36	160
MIV	afschot	8	0	3	3	14
MIV-SHD	afschot	35	7	27	21	90
Zuidoost Veluwe	zomerstand	215	116	532	372	1.235
ZOV	afschot	110	97	408	320	935
VO	afschot	0	0	5	5	10
NOV	afschot	1	1	1	1	4
Totaal	afschot	154	105	444	350	1.053

*Smd staat voor smaldier

3.2.4 Overzichten

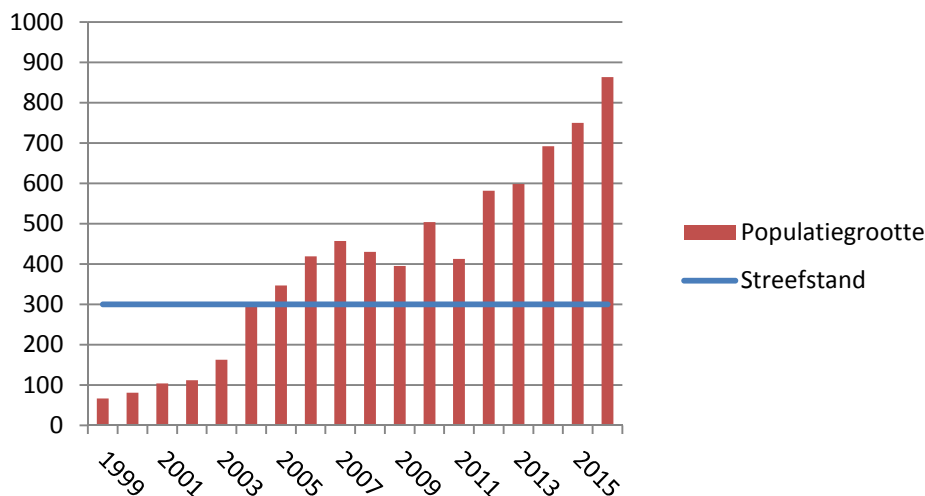
Werkplan damhert leefgebied Zuidoost Veluwe

Het leefgebied Zuidoost Veluwe wordt gevormd door de WBE Zuid Oost Veluwe (ZOV).

Populatieontwikkeling

In 2016 zijn in het leefgebied 863 damherten geteld; in 2015 waren dat er nog 750. Dit past in het beeld van een nog altijd uitdijende populatie die nog niet in evenwicht is.

Populatieontwikkeling damhert; Zuidoost Veluwe

Benodigd afschot

Op basis van de geschatte populatiegrootte is voor het komende seizoen gerekend met een netto aanwas van 70% van het vrouwelijke deel van de populatie. Voorheen werd gerekend met een netto aanwas van 40%. Deze aanwas van 40% bleek echter een te conservatieve schatting van de aanwas gebaseerd op een korte tijdreeks bij het begin van het actieve beheer van het damhert. Uit herrekening van de inmiddels verkregen langjarige tijdreeksen blijkt dat de aanwas echter geen 40% maar 70% bedraagt.

Uitgaande van een netto aanwas van 70% van het vrouwelijke deel van de populatie betekent dit een te realiseren afschot in het seizoen 2016-2017 van 935 dieren voor WBE ZOV.

WBE Zuid Oost Veluwe	hert	spitser	hinde	smaldier	kalf	totaal
Actuele voorjaarsstand	74	141	416		232	863
Zomerstand	215	116	416	116	372	1235
Streefstand	105	19	105	19	52	300
Afschot 16/17	110	97	311	97	320	935

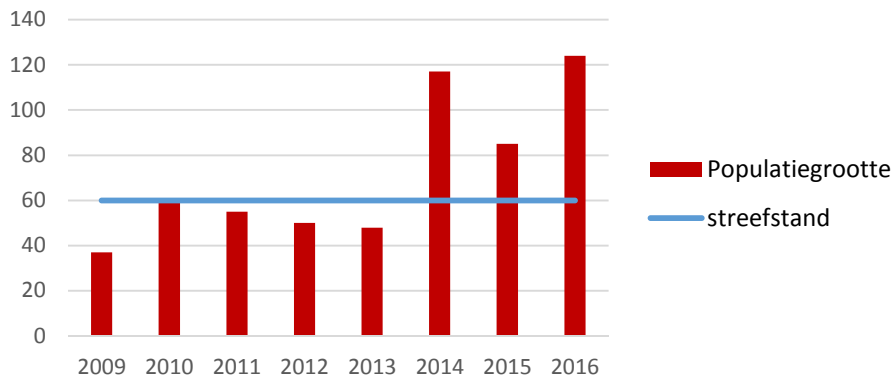
Werkplan damhert WBE Midden Veluwe; 2016 – 2017

Het leefgebied Midden Veluwe wordt gevormd door de WBE Midden Veluwe (MIV) en Midden Veluwe – St. Huis Deelerwoud (SHD).

Populatieontwikkeling

In 2016 zijn in dit leefgebied 124 damherten geteld; in 2015 waren dat er nog 85. Dit past in het beeld van een nog altijd uitdijende populatie.

Populatieontwikkeling damhert; Midden Veluwe

Benodigd afschot

Op basis van de uitgewerkte telling is voor het komende seizoen gerekend met een netto aanwas van 70% van het vrouwelijke deel van de populatie.

Uitgaande van een netto aanwas van 70% van het vrouwelijke deel van de populatie betekent dit een te realiseren afschot in het seizoen 2016-2017 van 104 dieren voor Midden Veluwe.

MIV	hert	spitser	Hinde/Smd*	kalf	totaal
Actuele voorjaarsstand	17	11	15	12	55
Zomerstand	28	6	21	15	70
Streefstand	20	10	18	12	60
Afschot 16/17	8	0	3	3	14

*Smd staat voor smaldier

MIV-SHD	hert	spitser	Hinde/Smd*	kalf	totaal
Actuele voorjaarsstand	24	11	21	13	69
Zomerstand	35	7	27	21	90
Streefstand	0	0	0	0	0
Afschot 16/17	35	7	27	21	90

*Smd staat voor smaldier

4 Beheer ree

4.1 Getalsmatig 2015 – 2016

4.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie

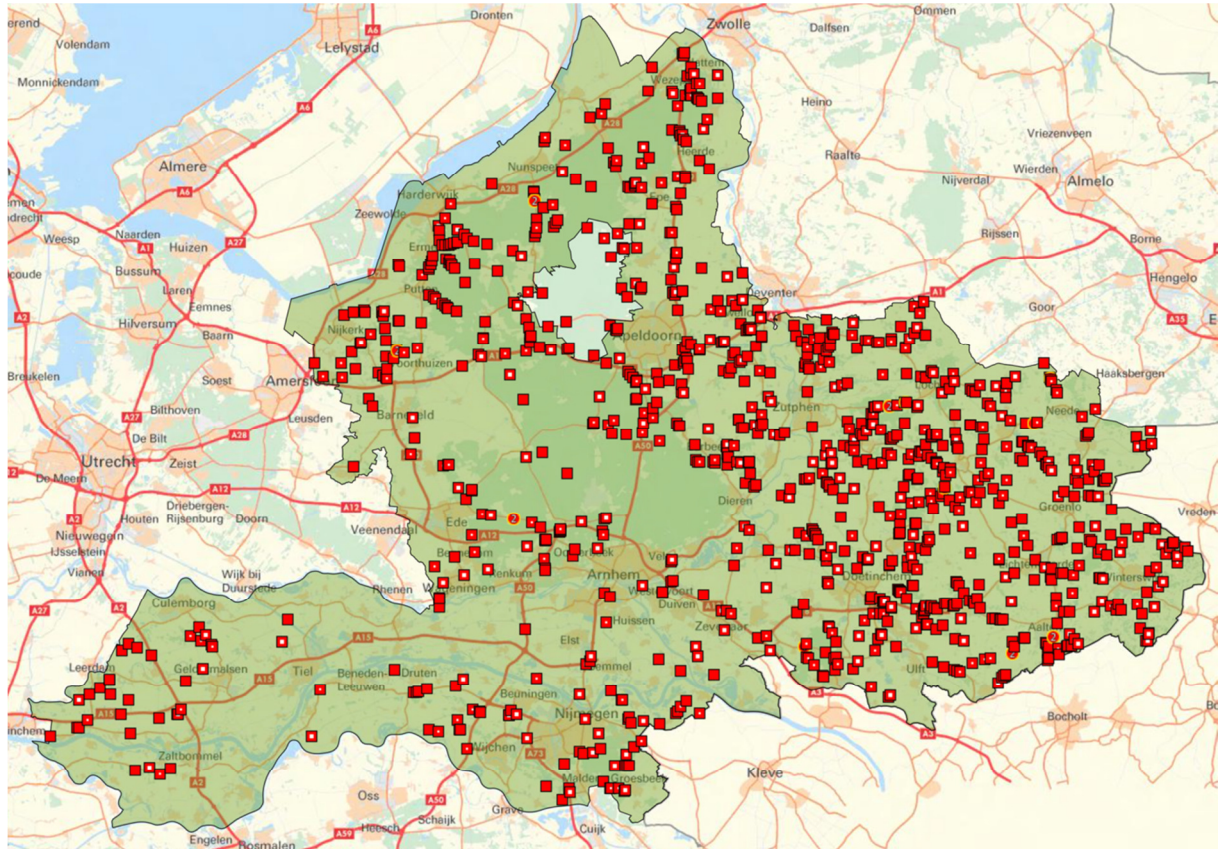
In totaal is er een afschot toegewezen van 3.497 stuks reeën; er zijn 2.836 stuks ook daadwerkelijk geschoten. Dit betekent dat Veluwebreed 81% van het toegewezen afschot is gerealiseerd. Het hoogste percentage is behaald bij de mannelijke dieren (Bokken: 85%) en het laagste percentage is behaald bij de vrouwelijke dieren (geiten: 78%). Op WBE-niveau is een diverser beeld te zien: zie onderstaand overzicht dat betrekking heeft op het gehele werkgebied van de FBE.

	Bok			Geit		
	T	A	R	T	A	R
Bevermeer	17	14	82%	20	16	80%
Wisch	25	18	72%	45	34	76%
Zelhem Doetinchem	60	55	92%	75	64	85%
De Vallei	1	1	100%	4	4	100%
Over Betuwe Oost	8	7	88%	14	11	79%
De Ijssellanden	6	5	83%	6	3	50%
Maas en Waal West	11	10	91%	10	9	90%
Lunteren e.o.	7	7	100%	7	5	71%
Zuid-Veluwe (West)	31	23	74%	45	38	84%
Aalten e.o.	62	51	82%	68	50	74%
Groot-Buren	40	37	93%	46	42	91%
Gendringen-Bergh	38	32	84%	49	41	84%
Rekken e.o.	36	32	89%	39	32	82%
Oost Gelre	34	28	82%	38	32	84%
Rijnwaarden	28	24	86%	32	29	91%
Nijkerk e.o.	71	64	90%	68	57	84%
Tielerwaard West	25	21	84%	30	20	67%
Ruurlo	41	39	95%	43	40	93%
De Bommelerwaard	10	9	90%	14	9	64%
Ijssel Oost	104	81	78%	104	85	82%
Lochem e.o. (GLD)	98	85	87%	100	86	86%
Ijsselvallei (GLD)	75	60	80%	75	48	64%
Brummen e.o.	37	37	100%	41	39	95%
Vijfheerenlinden (GLD)	10	10	100%	13	12	92%
Neder Betuwe	4	1	25%	5	1	20%
Midden Betuwe	7	4	57%	10	4	40%
Tielerwaard Oost	15	4	27%	15	6	40%
Stroomgebied Voorsterbeek (GLD)	28	25	89%	30	24	80%
Circul van Ooij en Millingen	17	15	88%	18	18	100%
Hengelo (GLD) e.o.	38	33	87%	37	31	84%
Gorssel	42	38	90%	42	27	64%
De Berkelstreek	56	51	91%	75	69	92%
De Vale Ouwe	38	29	76%	36	23	64%
Zuid West Veluwe	15	4	27%	18	4	22%
Hummelo en Keppel	37	34	92%	50	43	86%
t Achterveld (GLD)	10	7	70%	10	8	80%
Winterswijk e.o.	137	131	96%	165	147	89%
De Schaffelaar (GLD)	11	11	100%	12	9	75%
Noord West Veluwerand	9	3	33%	10	3	30%
De Liemers	8	6	75%	8	7	88%
Oldenbroek / Oosterwolde (GLD)	1	1	100%	1	0	0%
Midden-Veluwe	24	20	83%	25	15	60%
Noord Oost Veluwe	60	58	97%	84	50	60%
Zuid Oost Veluwe	61	51	84%	58	44	76%
Veluwe Noord West	79	55	70%	88	52	59%
Land van Gelre	41	35	85%	45	27	60%
Wijchen en Waal	28	24	86%	26	26	100%
NP De Hoge Veluwe	1	1	100%	1	1	100%
Totaal	1.642	1.391	85%	1.855	1.445	78%

Tabel 4: bron: FRS. Legenda: T is toegekend afschot, A is gerealiseerd afschot, R is realisatiepercentage

4.1.2 Valwild reeën

In Gelderland zijn in 2015 (kalenderjaar) 1.068 aanrijdingen met reeën geweest: 412 mannelijke dieren, 489 vrouwelijke dieren en van 167 dieren is het geslacht niet geregistreerd. Dit zijn minder aangereeden dieren dan in 2014 (1.378: een daling van circa 23%).

4.2 De huidige stand van zaken

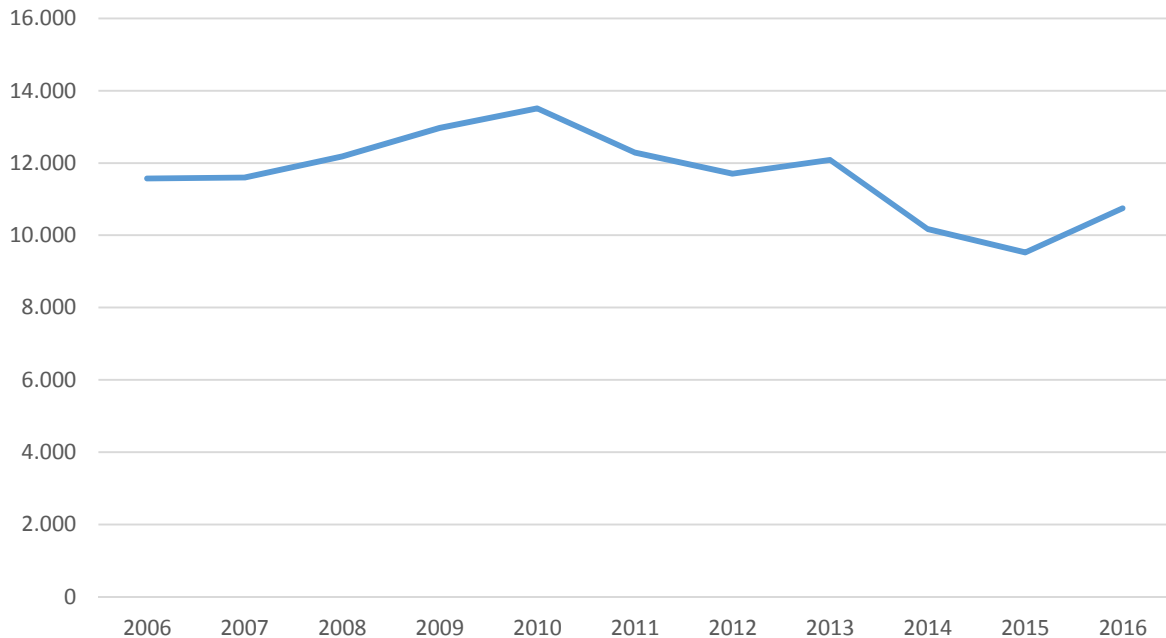
4.2.1 Resultaten telling 2016

Er zijn in 2016 in Gelderland 10.635 stuks reeën geteld; in Oost-Gelderland 5.178 reeën, in het Rivierenland 1.484 reeën en op de Veluwe 3.973 reeën. De schemertellingen hebben plaatsgevonden in de periode 31 maart tot en met 2 april, een week na de invoering van de zomertijd; voor de leefgebieden met edelherten op de Veluwe (bosrijke gebieden) is de reeëntelling gecombineerd met de schemertelling roodwild en/of zwartwild. Een enkele WBE heeft jaarrondtellingen ingediend.

4.2.2 Ontwikkeling en trend ree Gelderland

In het faunabeheerplan is een doelstand van 10.030 reeën in heel Gelderland afgesproken. De telling van de reeën in Gelderland laat een stabiele tot licht afnemende populatietrend zien. Dit lijkt goed overeen te komen met het beeld dat wordt verkregen als we de wildaanrijdingen met het ree in ogenschouw nemen; ook daar is een teruggang te zien in het aantal incidenten.

Populatieontwikkeling ree Gelderland

4.2.3 Aantallen en toelichting in relatie tot het faunabeheerplan

Na interpretatie van de telgegevens en verwerking van aanvullende waarnemingen zijn de voorjaarsstanden bepaald. Op basis van deze gegevens is als van oudsher de aanwas en de zomerstand berekend. Het verminderingsadvies 2016-2017 is gebaseerd op het verschil tussen zomerstand en de gewenste stand, zoals die vastgelegd zijn in het Faunabeheerplan Grofwild 2014-2019.

Het ree maakt onderdeel van de ontheffing grofwild. Volgens voorschrift E moet GS middels een definitief werkplan worden geïnformeerd over de wijze waarop komend seizoen¹ van de ontheffing ree gebruik zal worden gemaakt. In de eindfase van het vorige afschotseizoen is met een voorlopig werkplan een eerste voorzet gedaan en nu de voorjaarsstand bekend is, is het mogelijk het definitieve werkplan op te geven.

Voor het werkplan zijn we uitgegaan van gecoördineerde schemertellingen (en nog niet de trendtellingen) die begin april door de WBE's zijn uitgevoerd. De WBE's in het centrale deel van de Veluwe hebben de reeën met de zwartwild- of roodwildtellingen meegenomen, welke later in het voorjaar hebben plaatsgevonden. Een enkele WBE heeft een jaarrondtelling uitgevoerd.

Van leefgebied-niveau naar WBE-niveau

Reeën komen in Gelderland vrijwel gebiedsdekkend in hoge dichtheden en in alle landschappen voor; op en rond de Veluwe – grote aaneengesloten bos- en natuurgebieden –, in het rivierenland – landbouwgebieden met zware rivierklei – en in de Achterhoek – met kleinschalig cultuurlandschap. Het reeënbeheer in ieder van deze 3 leefgebieden wordt uitgevoerd door de WBE's. Het werkplan is per leefgebied naar deze detaillering uitgewerkt.

¹ Het seizoen is al op 1 april jl. aangevangen.

Het werkplan als indicatie van de werkelijkheid

De telgegevens in het werkplan zijn gebaseerd op de reeën die daadwerkelijk zijn waargenomen - wat nooit 100% is - er kan sprake zijn van voldoende dekking, verstoring of een verkeerde windrichting waardoor reeën niet uittreden en dus niet gezien worden. Voor de aanwas² gaan we voor heel Gelderland uit van 70% van het totaal aantal waargenomen vrouwelijke dieren. Het valwild - de in FRS opgegeven dood gevonden reeën en die zijn aangereden - van het afgelopen seizoen (april tot april) dient als aanduiding voor het te verwachten valwild in seizoen 2016-17.

Aanvraag afschot en doelstanden

Aan de hand van bovengenoemde en een tal van andere indicatoren hebben WBE's hun afschot aangevraagd, resulterend in een te verwachten voorjaarsstand in 2017 (doelstand). Bij ontheffing is bepaald dat per leefgebied niet meer reeën geschoten mogen worden dan volgens periodiek te houden bestandsinventarisaties noodzakelijk is om de minimale gewenste stand³ te bereiken. De minimale gewenste standen voor de leefgebieden Oost-Gelderland en Rivierenland blijven gehandhaafd. Op de Veluwe komt de te verwachten doelstand met ca. 650 stuks lager uit dan de gewenste minimale stand. Deels wordt dit veroorzaakt door het ontbreken van telgegevens van 1 WBE en mogelijk ook omdat de hoge standen edelherten en damherten de reeënpopulatie nadelig kunnen beïnvloeden.

Belangen en te nemen maatregelen

In essentie gaat het erom of er belangrijke schade wordt aangericht. In het belang van de openbare veiligheid is het relevant het aantal aanrijdingen met reeën op openbare wegen te verminderen. Afgelopen seizoen is 10% van de populatie door een aanrijding omgekomen. Hiermee liggen we weliswaar op het landelijk gemiddelde, maar 1.300 reeën per jaar (1 april 2015 tot 1 april 2016) is naar onze mening te veel. WBE's waarvan het aanrijdingenpercentage hoger is uitgevallen, zijn verzocht hun beheer meer te richten op het voorkomen er van. Maar ook wegbeheerders en terreinbeherende organisaties dienen mee te werken door mitigerende maatregelen te treffen. Alterra is overigens onlangs gestart met een onderzoek naar de effectiviteit van diverse mitigerende maatregelen.

Conclusies

- Om tot een gedegen werkplan te komen zijn goede en beschikbare telgegevens van iedere WBE van groot belang;
- Cijfers geven een indicatie van de werkelijke stand, gestart is met een telmethode gebaseerd op minimaal aanwezige dieren (MNA). Daarnaast wordt voor het werkplan voorlopig nog de bestaande schemertelling gebruikt totdat de gegevensset van de nieuwe trendtelling voldoende bruikbaar is;
- De totale afschotaanvraag voor seizoen 2016-2017 (3.573 stuks) is gelijk aan ons voorlopige werkplan en vergelijkbaar met het werkplan van seizoen 2015-16;
- In de leefgebieden Oost-Gelderland en Rivierenland voldoen de doelstanden. Op WBE-niveau zijn er wel verschillen, in overleg met de desbetreffende WBE's zijn nadere afspraken gemaakt;
- De licht afnemende stand van de reeënpopulatie op de Veluwe heeft onze aandacht, verdere analyse zal noodzakelijk zijn om de oorzaken te achterhalen en tot oplossingen te komen. Wellicht is bijstelling van de gewenste minimale doelstand wenselijk;

² De werkelijke aanwaspercentage ree kan variëren tussen de 70-160% (zie Fbplan grofwild 2014-2019)

³ In het Fbplan wordt voor reeën gewerkt met een streefstand binnen een bereik. De maatschappelijke draagkracht is berekend volgens de methode van Van Haften, welke nadelen kent.

- Om het aantal wildaanrijdingen met reeën te kunnen verminderen, dienen wegbeheerders en terreinbeherende organisaties in samenwerking met de WBE's mitigerende maatregelen te treffen. WBE's zullen hun afschot meer moeten afstemmen in gebieden waar de meeste wildaanrijdingen voorkomen.

In onderstaand tabel zijn de gegevens op leefgebied-niveau en vervolgens op WBE-niveau uit een gezet. Anders dan het overzicht valwild reeën onder 4.1.2 gaat het werkplan uit van de wildaanrijdingen en doodgevonden reeën per seizoen, of te wel van 1 april 2015 tot 1 april 2016 en niet van kalenderjaar 2015.

4.2.4 Overzichten

WERKPLAN REE 16-17 Oost-Gelderland	voorjaarsstand per wildtypering (VJS)										aanwas		valwild			aanvraag afschot				doelstand		
	♂ Kalf	♂ Bok	♂ NA	♂ totaal	♀ Kalf	♀ Geit	♀ NA	♀ totaal	Totaal	V/S 2016	V/S 2015	aanwas (70% reegeten)	Doodgevonden	Wildaanrijningen	Totaal	% aanrijningen op V/S 2015	♂ aantal	♂ percentage	♀ aantal	♀ percentage	Totaal ree	V/S 2017
Aalten	0	143	0	143	0	217	0	217	0	360	375	152	6	48	54	13%	61	43%	63	29%	124	334
Achterveld, 't	5	13	0	18	5	23	0	28	0	46	48	20	0	3	3	6%	14	78%	16	57%	30	33
Berkelstreek, De	15	61	18	94	27	101	44	172	62	266	327	120	5	33	38	10%	56	59%	65	38%	121	227
Bevermeer	11	29	4	44	10	46	8	64	12	108	125	45	1	11	12	9%	18	41%	19	30%	37	104
Gendringen Bergh	0	131	0	131	0	183	0	183	0	314	300	128	8	54	62	18%	35	27%	44	24%	79	301
Gorssel	38	71	1	110	40	113	3	156	4	266	270	109	5	28	33	10%	42	38%	44	28%	86	256
Hengelo	22	66	0	88	40	107	0	147	0	235	230	103	2	14	16	6%	40	45%	40	27%	80	242
Hummelo Keppel	16	49	12	77	30	90	31	151	43	228	232	106	2	25	27	11%	37	48%	59	39%	96	211
IJssel Oost/Steenderen	124	189	0	313	143	224	0	367	0	680	670	257	16	55	71	8%	100	32%	104	28%	204	662
Liemers, De *	0	17	0	17	0	20	0	20	0	37	33	14	1	6	7	18%	8	47%	8	40%	16	28
Lochem	75	174	0	249	80	194	0	274	0	523	531	192	12	62	74	12%	98	39%	100	36%	198	443
Oost Gelre	0	90	0	90	0	125	0	125	0	215	231	88	1	23	24	10%	34	38%	36	29%	70	209
Rekken	41	74	0	115	42	94	0	136	0	251	254	95	3	36	39	14%	36	31%	39	29%	75	232
Rijnwaarden	33	46	0	79	28	62	0	90	0	169	164	63	4	3	7	2%	30	38%	33	37%	63	162
Ruurlo	37	66	0	103	40	121	0	161	0	264	247	113	5	30	35	12%	37	36%	43	27%	80	262
Winterswijk	62	126	36	224	65	185	60	310	96	534	467	217	15	53	68	11%	137	61%	160	52%	297	386
Wisch	35	69	3	107	37	123	5	165	8	272	232	116	0	37	37	16%	25	23%	40	24%	65	286
Zelhem Doetinchem	48	110	9	167	54	172	17	243	26	410	425	170	2	50	52	12%	60	36%	75	31%	135	393
Totaal regio Oost-Gelderland	562	1.524	84	2.170	641	2.200	167	3.008	251	5.178	5.161	2.106	88	571	659	11%	868	40%	988	33%	1.856	4.769

* telgegevens op basis van jaarrondtelling

NA: niet aangesproken

V/S: voorjaarsstand

V/S 2017: voorjaarsstand (V/S) + aanwas - totaal doodgevonden - afschot

WERKPLAN REE 16-17	voorjaarsstand per wildtypering (VJS)											valwild					aanvraag afschot					doelstand
	♂	♂	♂	♂	♀	♀	♀	♀	Totaal	VJS 2016	VJS 2015	aanwas (70% reegeten)	Doodgevonden	Wildaanrijdingen	Totaal	% aanrijdingen op VJS 2015	♀ aantal	♀ percentage	♀ aantal	♀ percentage	Totaal ree	VJS 2017
Wildbeheereenheid	Kalf	Bok	NA	totaal	Kalf	Geit	NA	totaal	NA	VJS 2016	VJS 2015						♀	♀	♀	♀	ree	
Bommelerwaard, De	7	25	1	33	12	38	3	53	4	86	80	37	3	7	10	9%	10	30%	12	23%	22	91
Circul van de Ooij en Millingen	11	27	3	41	14	43	7	64	10	105	92	45	2	9	11	10%	15	36%	20	31%	35	104
Groot Buren	34	67	15	116	56	90	27	173	42	289	285	121	7	8	15	3%	42	36%	46	27%	88	307
Land van Gelre	22	62	7	91	17	104	12	133	19	224	341	93	5	25	30	7%	41	45%	44	33%	85	202
Maas en Waal West	5	14	2	21	1	25	4	30	6	51	78	21	0	3	3	4%	10	47%	10	34%	20	49
Midden Betuwe	6	11	2	19	8	17	5	30	7	49	42	21	1	4	5	10%	8	41%	11	37%	19	46
Neder Betuwe	2	3	1	6	1	4	1	6	2	12	12	4	0	1	1	8%	3	50%	3	50%	6	9
Over Betuwe Oost	12	26	3	41	17	51	6	74	9	115	86	52	3	5	8	6%	10	25%	16	21%	26	133
Tielerwaard Oost	15	4	3	22	7	21	5	33	8	55	25	23	3	3	6	12%	11	51%	11	33%	22	50
Tielerwaard West	21	53	11	85	29	77	20	126	31	211	90	88	2	16	18	18%	24	28%	26	21%	50	231
Vijfheerenlanden	9	16	4	29	10	31	9	50	13	79	79	35	3	2	5	3%	10	35%	12	24%	22	87
Wijchen en Waal	15	67	4	86	26	89	7	122	11	208	202	85	5	25	30	12%	25	29%	25	20%	50	213
Totaal regio Rivierenland	159	375	55	589	198	590	107	895	162	1.484	1.412	626	34	108	142	8%	209	35%	236	26%	445	1.523

* telgegevens op basis van jaarrondtelling

NA: niet aangesproken

VJS: voorjaarsstand

VJS 2017: voorjaarsstand (VJS) + aanwas - totaal doodgevonden - afschot

WERKPLAN REE 16-17	voorjaarsstand per wildtypering (VJS)											valwild					aanvraag afschot					doelstand
	♂	♂	♂	♂	IO	IO	IO	IO	Totaal	VJS 2016	VJS 2015	aanwas (70% regeiten)	Doodgevonden	Wildaanrrijvingen	Totaal	% aanrrijvingen op VJS 2015	IO aantal	IO percentage	IO aantal	IO percentage	Totaal ree	VJS 2017
Wildbeheereenheid	Kalf	Bok	NA	totaal	Kalf	Geit	NA	totaal	NA	VJS 2016	VJS 2015						IO	IO	IO	IO	ree	
Brummen	31	80	7	118	38	114	12	164	19	282	301	115	6	40	46	13%	40	34%	45	27%	85	266
Hoge Veluwe, NP de	22	64	0	86	12	57	0	69	0	155	170	48	2	0	2	0%	3	3%	3	4%	6	195
Ijssellanden, De	2	6	0	8	5	11	0	16	0	24	24	11	3	9	12	38%	6	75%	6	38%	12	11
Ijsselvallei	21	70	4	95	34	120	11	165	15	260	400	115	5	53	58	13%	73	76%	80	49%	153	164
Lunteren	4	18	1	23	6	23	2	31	3	54	87	22	1	5	6	6%	11	48%	13	42%	24	46
Midden Veluwe	37	75	0	112	41	85	0	126	0	238	200	88	1	28	29	14%	25	22%	23	18%	48	249
Nijkerk	101	202	0	303	111	286	0	397	0	700	731	278	8	48	56	7%	80	26%	82	21%	162	760
Noord Oost Veluwe*	48	109	0	157	47	116	0	163	0	320	643	114	3	53	56	8%	84	54%	93	57%	177	201
Noord West Veluwerand	14	20	2	36	15	28	2	45	4	81	59	32	9	7	16	12%	12	34%	12	26%	24	73
Oldebroek Oosterwolde	4	5	1	10	6	13	2	21	3	31	18	15	0	7	7	39%	3	31%	3	14%	6	33
Schaffelaar, De	10	24	2	36	21	47	7	75	9	111	93	52	0	3	3	3%	15	41%	15	20%	30	130
Stroomgebied Voorsterbeek	9	41	10	60	18	65	22	105	32	165	260	74	1	31	32	12%	31	52%	31	29%	62	145
Vale Ouwe, De	18	57	0	75	19	66	0	85	0	160	210	60	1	17	18	8%	38	51%	36	42%	74	128
Vallei, De	6	8	2	16	6	12	3	21	5	37	41	15	2	6	8	15%	4	25%	5	24%	9	35
Veluwe Noord West	104	216	0	320	119	190	0	309	0	629	570	216	7	73	80	13%	95	30%	85	28%	180	585
Zuid Oost Veluwe	70	140	0	210	65	165	0	230	0	440	425	161	4	16	20	4%	70	33%	60	26%	130	451
Zuid Veluwe West	49	77	0	126	35	125	0	160		286	315	112	6	27	33	9%	30	24%	40	25%	70	295
Zuid West Veluwe				0			0	0		0	375	0	5	11	16	3%	10		10		20	
Totaal regio Veluwe	550	1.212	29	1.791	598	1.523	61	2.182	90	3.973	4.922	1.528	64	434	498	9%	630	35%	642	29%	1.272	3.767

* telgegevens op basis van jaarrondtelling

NA: niet aangesproken

VJS: voorjaarsstand

VJS 2017: voorjaarsstand (VJS) + aanwas - totaal doodgevonden - afschot

WERKPLAN REE 16-17	voorjaarsstand per wildtypering (VJS)											valwild				aanvraag afschot					doelstand		
	♂	♂	♂	♂	♀	♀	♀	♀	Totaal	VJS 2016	VJS 2015	aanwas (70% reegeten)	Doodgevonden	Wilmannrijdingen	Totaal	% aanrijdingen op VJS 2015	♀ aantal	♀ percentage	♀ aantal	♀ percentage	Totaal ree	VJS 2017	
Regio	Kalf	Bok	NA	totaal	Kalf	Geit	NA	totaal	NA	VJS 2016	VJS 2015						♀	♀	♀	♀	ree		
Gelderland																							
Oost-Gelderland	562	1.524	84	2.170	641	2.200	167	3.008	251	5.178	5.161	2106	88	571	659	11%	868	40%	988	33%	1.856	4.769	
Rivierenland	159	375	55	589	198	590	107	895	162	1.484	1.412	626	34	108	142	8%	209	35%	236	26%	445	1.523	
Veluwe	550	1.212	29	1.791	598	1.523	61	2.182	90	3.973	4.922	1528	64	434	498	9%	630	35%	642	29%	1272	3.767	
Totaal	1.271	3.111	167	4.549	1.437	4.313	336	6.086	503	10.635	11.495	4.260	186	1.113	1.299	10%	1707	38%	1.866	31%	3.573	10.059	

Tabellen 5: Bron FBE Gelderland

Legenda:

* telgegevens op basis van jaarrondtelling

NA: niet aangesproken

VJS: voorjaarsstand

VJS 2017: voorjaarsstand (VJS) + aanwas - totaal doodgevonden - afschot

Uitgaande van de doelstanden en de getelde voorjaarsstand bedraagt het totale berekende afschot 3.573 stuks reeën voor het komende seizoen. De doelstand komt uit op 10.059 reeën, de berekende minimale doelstand op provinciaal niveau zoals in het faunabeheerplan is vastgelegd (10.030 reeën) ligt op hetzelfde niveau.

5 Moeflon

Afschot op de moeflon wordt gepleegd in de WBE's Lunteren, De Vale Ouwe, Zuid Oost Veluwe en NP De Hoge Veluwe. De tellingen en de werkplannen zijn de verantwoordelijkheid van de betreffende eigenaren. Voor de noord Veluwe geldt dat er alleen sprake is van een vrij levende populatie binnen de grenzen van de WBE De Vale Ouwe.

5.1.1 Toewijzing, realisatie en realisatie per leefgebied

De moeflon valt als exoot onder de aanwijzing. Het diersoort wordt in een klein aantal gebieden ingezet als grazer. Afschot van deze dieren is noodzakelijk om de aantallen binnen de betreffende natuurgebieden te reguleren en om een verdere verspreiding over de Veluwe te voorkomen. In het faunabeheerplan is een doelstand van 50 moeflons afgesproken, een aantal dat al jaren geen problemen geeft.

In totaal is er in het seizoen 2015-2016 een afschotquotum toegewezen voor 144 moeflons. Van dit quotum zijn er daadwerkelijk ook 119 geschoten (83%).

	Ram			Ooi			Lam		
	T	A	R	T	A	R	T	A	R
Lunteren e.o.	7	7	100%	5	6	120%	8	5	63%
De Vale Ouwe	7	4	57%	6	3	50%	7	2	29%
Zuid Oost Veluwe	7	7	100%	5	14	280%	18	9	50%
NP De Hoge Veluwe	25	26	104%	16	15	94%	33	21	64%
TOTAAL	46	44	96%	32	38	119%	66	37	56%

Tabel 6: bron: FRS. Legenda: T is toegekend afschot, A is gerealiseerd afschot, R is realisatiepercentage

Dit jaar hebben de eigenaren aan de hand van hun jaarrondtellingen het volgende afschot aangevraagd en verleend gekregen.

WBE	Ram	Ooi	Lam	Totaal
VO	3	4	3	10
Lunteren	7	5	10	22
ZOV	3	4	8	15
HV	58	5	28	91
Totaal	71	18	49	138

6 Lijst zweethonden

Elke jager heeft de wettelijke verplichting (zorgplicht Ff-wet) wanneer een beschoten stuk grofwild niet vindbaar is dit te laten controleren door een goed nazoekteam, ook bij een vermoeden dat het dier is ziek geschoten. Het nazoekteam zal het gewonde dier uit zijn lijden verlossen. Op de Veluwe zitten we gelukkig ruim in de goede nazoekteams. Al deze teams zijn door Stichting Zweethonden Nederland SZN-erkend, zie www.zweethonden.nl.

- Mevr. D. Bultman-Auras Hannoveraanse zweethond tel. 055-3121700 of 06-53 16 68 43
- Dhr. B. Castelein Hannoveraanse zweethond tel. 06-55 34 05 81
- Dhr. J. ter Horst Hannoveraanse zweethond tel. 055-5421552 of 06-53 77 33 56
- Dhr. H. Koning Hannoveraanse zweethond tel. 06-10 57 86 73
- Dhr. R.J. Schoemaker Hannoveraanse zweethond tel. 0578-571548 of 06-53 39 82 94
- Dhr. G. Veldwijk Hannoveraanse zweethond tel. 06-22 20 83 85
- Dhr. G.W.H. Verwoerd Beierse bergzweethond tel. 0577-407065 of 06-51 36 21 05

De gegevens van bovengenoemde personen staan ook op de startpagina van www.faunaregistratie.nl, zie de zweethondenlijst en extra informatie.